

L.P.	ZAGADNIENIE	PYTANIE	ODPOWIEDŹ
1.	Nowe miejsca przedszkolne	Czy w działaniu 8.1.A utworzenie nowych miejsc przedszkolnych będzie obligatoryjne, czy takie działanie nie musi wystąpić? Jeżeli przedszkole planuje od września 2024 r. utworzyć nowe miejsca, czy będzie możliwość uznać za koszt kwalifikowalny miejsca, które powstaną na etapie pisania wniosku?	Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych nie jest obligatoryjnym działaniem w projekcie. Zgodnie z „Wytocznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” okres kwalifikowalności wydatków w ramach projektu określony jest w umowie o dofinansowanie projektu. W umowie o dofinansowanie projektu okresem realizacji projektu jest data od rozpoczęcia realizacji projektu do zakończenia realizacji projektu. Okres ten jest równoznaczny z okresem kwalifikowalności wydatków w ramach projektu. Jeżeli w ramach projektu chcemy sfinansować koszty utworzenia nowego miejsca przedszkolnego, które będzie funkcjonowało zgodnie z treścią pytania od września 2024 r. to będzie to koszt kwalifikowalny, o ile rozpoczęcie realizacji projektu we wniosku o dofinansowanie projektu będzie zaplanowane przed tą datą.
2.	Zakres wsparcia	W ogłoszonym konkursie wskazano obligatoryjny typ projektu 8.1.A – zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej. Typ A zawiera 5 podpunktów (a, b, c, d i f). Czy składając wniosek musimy obligatoryjnie spełnić wszystkie podpunkty. Nie planujemy zwiększania miejsc wychowania przedszkolnego (podpunkt a), zaplanowaliśmy działania z podpunktów b, c, d i f. Czy tak zaplanowane działania będą uznane, że obligatoryjny punkt A został spełniony?	Wskazany w typie działania 8.1.A zakres wsparcia dotyczy priorytetowych, ale również przykładowych działań, które mogą być realizowane w ogłoszonych naborach. Zatem łączna realizacja podpunktów od a) do e) nie jest obligatoryjna. Natomiast proszę zapoznać się z załącznikiem nr 1 do Regulaminu wyboru projektów, gdzie zawarte są wskazówki nt. zadań, które powinny znaleźć się w realizowanym projekcie, np. w działaniach projektowych należy ująć co najmniej jedną z form wsparcia kadry OWP w zakresie: pedagogiki małego dziecka, doskonalenia metodyki pracy z dziećmi, rozwoju kompetencji kluczowych, w obszarze diagnozy i potencjalnych problemów rozwojowych we wczesnym etapie. Wnioskodawca musi zrealizować co najmniej jedną z ww. form wsparcia kadry.

3.	Zakres wsparcia	<p>Proszę o wyjaśnienie, jak należy rozumieć typy projektów podlegające dofinansowaniu w konkursie nr FEDS.08.01-IZ.00-035/23. Przedmiotem wątpliwości jest, w naszym rozumieniu, niespójność Pkt 3. Regulaminu "Przedmiot naboru, w tym typy projektów podlegających dofinansowaniu" z informacjami w załączniku 2 w: Kryterium formalne specyficzne pkt 2.</p> <p>Czy obligatoryjnie w projekcie trzeba zwiększyć liczbę miejsc przedszkolnych? Czy są dopuszczalne projekty, w których liczba miejsc pozostaje ta sama, np. przy spełnieniu warunku, że projekt jest kierowany do przedszkoli integracyjnych, w których wszystkie działania obejmują dzieci z niepełnosprawnościami, z możliwością w grupach integracyjnych. Taki typ projektu był realizowany w poprzedniej perspektywie w konkursach 10.1.1. Czy jednak pkt a jest obligatoryjny, a pozostałe punkty są możliwe dopiero po jego spełnieniu? A może wystarczy realizować pkt b, również w przedszkolu nieintegracyjnym i pozostałe z 8.1.A?</p> <p>Pkt 3 Regulaminu, s.12 podaje: "Ogłoszone nabory obejmują obligatoryjnie typ projektu 8.1.A Zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w istniejących lub nowych ośrodkach wychowania przedszkolnego (dalej: OWP); b) zajęcia rozwijające umiejętności kluczowe oraz społeczno-emocjonalne ułatwiające dzieciom uczenie się oraz korzystanie z różnorodnych możliwości 13 edukacyjnych na późniejszych etapach kształcenia, zajęcia rozwijające kompetencje społeczne, badawcze, twórczego podejścia do poznawania świata, zajęcia umożliwiające w sposób bezpieczny i świadomy poruszać się w świecie cyfrowym, zajęcia rewalidacyjne i specjalistyczne; <p>Punkty c,d,e obejmują doposażenie, adaptację, formy wsparcia personelu pedagogicznego.</p> <p>Takie rozumienie typu projektu, że obligatoryjny jest pkt a w naszej opinii stoi w sprzeczności z treścią załącznika nr 2: Kryterium formalne specyficzne, pkt 2 Kryterium zgodności projektu z rzeczywistymi deficytami i potrzebami: "Kryterium nie dotyczy wniosków o dofinansowanie, w których Wnioskodawca nie zakłada tworzenia nowych miejsc przedszkolnych."</p>	<p>W obecnym naborze nie ma konieczności zwiększania liczby miejsc przedszkolnych. Wskazany w typie działania 8.1.A zakres wsparcia dotyczy priorytetowych, ale również przykładowych działań, które mogą być realizowane w ogłoszonych naborach. Zatem łączna realizacja podpunktów od a) do e) nie jest obligatoryjna. Natomiast proszę zapoznać się z załącznikiem nr 1 do Regulaminu wyboru projektów, gdzie zawarte są wskazówki nt. zadań, które powinny znaleźć się w realizowanym projekcie, np. w działaniach projektowych należy ująć co najmniej jedną z form wsparcia kadry OWP w zakresie: pedagogiki małego dziecka, doskonalenia metodyki pracy z dziećmi, rozwoju kompetencji kluczowych, w obszarze diagnozy i potencjalnych problemów rozwojowych we wczesnym etapie. Wnioskodawca musi zrealizować co najmniej jedną z ww. form wsparcia kadry.</p>
4.	Zakres wsparcia	<p>Czy obowiązkowym elementem projektu jest zwiększenie liczby miejsc w OWP objętym projektem, czy też możliwa jest realizacja innych wymienionych w regulaminach typów wsparcia? Czy np. kwalifikowany jest projekt zakładający wyłącznie wsparcie rozwijające na rzecz przedszkolaków i podnoszenie kompetencji nauczycieli?</p>	<p>Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych nie jest obligatoryjnym działaniem w projekcie.</p>

5.	Zatrudnianie nauczycieli	Zatrudnianie nauczycieli - w załączniku nr 1 (standardy wsparcia) opisano dwie podstawy prawne zatrudniania nauczycieli w projekcie: karta nauczyciela i/lub umowa o pracę). Przykład: w projekcie prowadzonym w partnerstwie pomiędzy organem prowadzącym OWP a z podmiotem zewnętrznym (np. stowarzyszeniem), partner (stowarzyszenie) odpowiada za realizację części zajęć dla przedszkolaków. Czy w takim wypadku partner (który nie może zatrudnić nauczycieli na podstawie karty nauczyciela) ma obowiązek zatrudnienia ich na etat, czy też może zawrzeć z nimi umowy cywilno-prawne, zwłaszcza że tygodniowe wymiary tych godzin będą małe. Dodać należy że zajęcia przypisane partnerowi nie mogą ze względu na brak kwalifikacji zostać powierzone nauczycielom zatrudnionym w placówce, a stowarzyszenie jako partner wnosi do projektu swój potencjał i zasoby w tym doświadczenie w tożsamych działaniach.	W przedstawionym przypadku zastosowanie będzie mieć art. 15 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe. Dodatkowo w standardach napisane jest wprost, że osobę nie będącą nauczycielem do prowadzenia zajęć rozwijających zainteresowania należy zatrudnić na umowę o pracę.
6.	Nowe miejsca przedszkolne	Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych: czy możliwy jest projekt w którym w niektórych OWP będą tworzone nowe miejsca przedszkolne, a w niektórych nie?	Tak.
7.	Nowe miejsca przedszkolne	Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych: czy jeśli z diagnozy potrzeb w gminie wynika, że gmina nie ma potrzeby tworzenia nowych miejsc w przedszkolach, to czy projekt bez tego elementu może zostać przyjęty do realizacji?	Tak.
8.	Nowe miejsca przedszkolne/Zakres wsparcia	Czy w ramach obu naborów konieczne jest tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego? Czy możliwe jest, aby wniosek o dofinansowanie nie uwzględniał zadania związanego z utworzeniem nowych miejsc wychowania, a uwzględniał zadania mające na celu dofinansowanie/ wsparcie już istniejących miejsc w OWP (np. poprzez szkolenie kadry OWP, realizacja zajęć dodatkowych dla dzieci)? Ponadto, czy wniosek o dofinansowanie musi obejmować wszystkie rodzaje wsparcia wskazane w podpunktach a – e?	Tworzenie nowych miejsc przedszkolnych nie jest obligatoryjnym działaniem w projekcie. Wskazany w typie działania 8.1.A zakres wsparcia dotyczy priorytetowych, ale również przykładowych działań, które mogą być realizowane w ogłoszonych naborach. Zatem łączna realizacja podpunktów od a) do e) nie jest obligatoryjna.
9.	Kwalifikowalność wydatków	Jaki jest okres kwalifikowalności wydatków w ramach obu naborów? Oraz czy w przypadku tworzenia nowych miejsc - jeżeli Beneficjent jest w trakcie realizacji inwestycji związanej z tworzeniem nowych miejsc przedszkolnych, a zadania z tym związane nie zostały jeszcze zakończone, możliwa będzie refundacja poniesionych dotychczas kosztów (zakładając, że są one realizowane w okresie kwalifikowalności wydatków)?	Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 okres kwalifikowalności wydatków w ramach projektu może obejmować czas przed podpisaniem umowy o dofinansowanie o ile wydatki te będą poniesione w okresie realizacji projektu wskazanym we wniosku o dofinansowanie. Wydatki te ponoszone są na Państwa własną odpowiedzialność. Wydatki poniesione przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu mogą zostać uznane za kwalifikowalne wyłącznie w przypadku spełnienia warunków kwalifikowalności określonych w „Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” i w umowie o dofinansowanie projektu. Podsumowując okres kwalifikowalności wydatków w ramach projektu będzie określony w umowie o dofinansowanie projektu i będzie on tożsamy z okresem realizacji projektu.
10.	Okres realizacji projektu/ Nowe miejsca przedszkolne	Jaki jest maksymalny okres realizacji projektu (cały projekt) oraz jaki jest maksymalny okres realizacji zadania polegającego na bieżącym funkcjonowaniu miejsc wychowania przedszkolnego/ nowoutworzonych miejsc wychowania przedszkolnego?	Rekomendujemy, aby okres realizacji Państwa projektu nie przekraczał 31 sierpnia 2026 r. Jeśli planujecie Państwo dłuższy okres realizacji prosimy o przedstawienie we wniosku o dofinansowanie uzasadnienia. W przypadku tworzenia nowych miejsc przedszkolnych koszty związane z ich utrzymaniem mogą być kwalifikowalne w okresie trwania projektu.
11.	Wniosek o dofinansowanie projektu	Czy w ramach projektów można zaplanować sfinansowanie kosztów związanych z utworzeniem wniosku o dofinansowanie projektu?	Tak, w ramach kosztów pośrednich.

12.	Wnioskodawcy, Beneficjanci i Partnerzy	Mam pytanie odnośnie naboru na przedszkola (ryczałt). Jedno z kryteriów dotyczy wnioskodawcy/partnera. Nie są tam ujęci przedsiębiorcy (osoby prawne lub osoby prowadzące działalność gospodarczą). Jednocześnie wskazano, że „W przypadku gdy Wnioskodawcą jest podmiot niebędący organem prowadzącym przedszkole projekt musi być realizowany w partnerstwie z organem prowadzącym taki podmiot”. W jaki zatem sposób może złożyć wniosek przedszkole, którego organem prowadzącym jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą? Czy jest ono wykluczone z możliwości składania wniosku w tym naborze?	W przypadku, gdy przedsiębiorca prowadzi już OWP, to może być Wnioskodawcą w przedmiotowym naborze, gdyż wpisuje się w typ Wnioskodawców/Beneficjentów i Partnerów pn. „przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego”.
13.	Wnioskodawcy, Beneficjanci i Partnerzy	Z czego wynika różnica w określeniu typów beneficjenta dla działania 8.1.A określonych w SZOP i Regulaminie?	W SZOP wskazane są typy beneficjentów ogólnych i szczegółowych dla całego działania 8.1 Dostęp do edukacji, czyli nie tylko dla edukacji przedszkolnej, ale również dla kształcenia ogólnego czy zawodowego. W związku z tym w kryteriach wyboru projektów i Regulaminie wyboru projektów ION wybiera spośród możliwych beneficjentów tych, którzy będą mogli wziąć udział w danym naborze.
14.	Zakres wsparcia	Czy w ramach naborów nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23 oraz FEDS.08.01-IZ.00-035/23 – po utworzeniu nowych miejsc przedszkolnych – możliwe będzie finansowanie dodatkowych zajęć dla dzieci z już istniejących oddziałów przedszkolnych? A więc jeżeli w przedszkolu w ramach projektu powstają nowe miejsca przedszkolne/ nowy OWP – w ramach projektu możliwe będzie finansowanie realizacji zajęć dodatkowych nie tylko dla dzieci z nowego OWP, ale również dla dzieci z już istniejących oddziałów?	Tak.
15.	Zakres wsparcia	Czy w ramach naborów nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23 oraz FEDS.08.01-IZ.00-035/23 – w projektach można będzie doposażyć - poza nowotworzoną grupą - grupy już istniejące?	Tak.
16.	Zakres wsparcia	Wnioskodawca planuje w dwóch funkcjonujących oddziałach przedszkola utworzyć dodatkowe 6 miejsc w każdym czyli łącznie 12 miejsc do dopuszczalnego limitu 28 miejsc w jednym oddziale przedszkolnym (Rozporządzenie ministra edukacji i nauki w sprawie zwiększenia limitów w oddziałach placówek oświatowych weszło w życie 10 marca 2022 roku. Zgodnie z nim w grupie przedszkolnej może być obecnie maksymalnie 28 dzieci). W związku z czym warunek obligatoryjny w ramach typu 8.1.A zostanie spełniony tj. tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w istniejących lub nowych ośrodkach wychowania przedszkolnego (dalej: OWP). Czy pozostałe formy wsparcia w ramach typu 8.1.A - b) oraz uzupełniające typy 8.1.D, 8.1.E i 8.1.F mogą być wówczas dedykowane tylko dla dzieci objętych wsparciem w ramach utworzonych 12 nowych miejsc czy dla dzieci uczęszczających już do przedszkola również można zaplanować określone w powyższych typach zajęcia dodatkowe?	Pozostałe formy wsparcia w ramach typu 8.1.A oraz uzupełniające typy 8.1.D, 8.1.E i 8.1.F mogą być skierowane również dla dzieci uczęszczających już do przedszkola.
17.	Zakres wsparcia	Czy istnieje możliwość wprowadzenia zajęć w formie warsztatów teatralnych, które byłyby prowadzone przez aktorów zatrudnionych w teatrze (część z nich na miejscu w placówkach, część w teatrze). Czy w takim przypadku istnieje możliwość podpisania umowy z teatrem na przeprowadzenie takiej usługi zleconej?	Tak, istnieje taka możliwość.
18.	Przedszkola integracyjne	Czy w projekcie mogą brać udział przedszkola integracyjne?	Tak.
19.	Zakres wsparcia	Czy w projekcie mogą być realizowane warsztaty z robotyki i z lego prowadzone przez firmę zewnętrzną?	W pierwszej kolejności zajęcia dodatkowe powinny być realizowane przez nauczycieli lub inne osoby niebędące nauczycielem. IZ nie rekomenduje zatrudniania firm zewnętrznych do prowadzenia zajęć dodatkowych, natomiast w przypadku braku takich osób lub konieczności posiadania przez taką osobę specjalistycznej wiedzy (np. zajęcia z pszczelarzem, alpakoterapia) można opłacić zajęcia z budżetu projektu.

20.	Wniosek o dofinansowanie projektu	Na jakich zasadach możliwe będzie kwalifikowanie napisania/ utworzenia wniosku o dofinansowanie w ramach projektu? Wnioski o dofinansowanie tworzone będą obecnie (składane do 11.10.2023 r.), a więc również płatności za napisanie wniosków będą ponoszone przez Beneficjentów prawdopodobnie w październiku/ ostatnim kwartale 2023 r. Co w sytuacji, jeżeli realizacja projektu rozpocznie się w 2024 r.? Czy wówczas koszt związany z napisaniem wniosków również będzie mógł być uznany za kwalifikowalny?	Napisanie/utworzenie wniosku o dofinansowanie jest wydatkiem kwalifikowalnym w ramach kosztów pośrednich.
21.	Nowe miejsca przedszkolne	W Regulaminie konkursu nie określono maksymalnej długości realizacji zadania związanego z bieżącym funkcjonowaniem nowo utworzonych miejsc przedszkolnych. W poprzedniej perspektywie (2014-2020) często określano, że np. długość finansowania działań związanych z bieżącym funkcjonowaniem nowo utworzonych miejsc nie może przekroczyć 12 miesięcy. Rozumiem, że w przypadku obecnych naborów nie ma takiego ograniczenia i Beneficjent będzie mógł zaplanować działania z tym związane np. w ramach 24 miesięcy?	Informacja ta została zawarta w Załączniku nr 1 do Regulaminu wyboru projektów, tj. W przypadku tworzenia nowych miejsc przedszkolnych możecie Państwo uzyskać dofinansowanie również na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z ich utrzymaniem w okresie trwania projektu.
22.	Wnioskodawcy, Beneficjanci i Partnerzy	Czy w naborze nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23 działania obligatoryjne (czyli wsparcie karty uczącej i dzieci co wynika z kryteriów) są obligatoryjne dla każdego z Partnerów projektu, jeśli w projekcie jest kilku Partnerów realizujących zadania? Czy wystarczy, aby tylko kilku Partnerów realizowało działania obligatoryjne, a reszta Partnerów realizowałaby działania uzupełniające np. doposażenie/adaptacja pomieszczeń? Poprzez Partnerów rozumiemy Gminy. Każda z Gmin miałaby po kilka przedszkoli realizujących zadania projektu. Czy dopuszczalne jest, aby jedna ze szkół danego Partnera realizowała tylko zadanie uzupełniające np. doposażenie? a reszta szkół tego Partnera zrealizowałaby działania obligatoryjne czyli wsparcie kadry i dzieci?	Doposażenie OWP nie może stanowić jedyne lub głównego celu projektu, a zakup sprzętów musi być niezbędny do osiągnięcia celu projektu. Dodatkowo każda placówka musi zrealizować choć jedną formę wsparcia wskazaną w kryteriach merytorycznych specyficznych pn.: Kryterium podnoszenia kwalifikacji i kompetencji kadry i Kryterium formy wsparcia dla dzieci.
23.	Wnioskodawcy, Beneficjanci i Partnerzy	Czy Wnioskodawcą w naborze FEDS.08.01-IZ.00-036/23 może być Stowarzyszenie gmin i powiat?	Stowarzyszenia utworzone w celu współdziałania jednostek samorządu terytorialnego mogą brać udział w ogłoszonych naborach, w zakresie edukacji przedszkolnej. Przy składaniu wniosku o dofinansowanie projektu należy, w przypadku stowarzyszeń i związków JST, wybrać kategorię ogólną "Administracja publiczna", a następnie szczegółową "Jednostki Samorządu Terytorialnego".
24.	Doposażenie/ wyposażenie/ Pomoce dydaktyczne	Czy istnieje procent jaka wartość z projektu ogółem może zostać przeznaczona na zakup wyposażenia i pomocy dydaktycznych?	Nie.
25.	Nowe miejsca przedszkolne	Chcielibyśmy otworzyć przedszkole (oddział zerowy dla 6-latków oraz oddział dla 5 latków). Bardzo proszę o informację, czy w ramach programu 8.1 Dostęp do edukacji, Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska moglibyśmy wnioskować na otwarcie placówki. Czy udział w programie mogą brać tylko placówki posiadające oddziały przedszkolne? Jesteśmy niepubliczną szkołą podstawową o uprawnieniach szkoły publicznej.	Wnioskodawcą/Beneficjentem i Partnerem w projekcie może być szkoła i inna placówka systemu oświaty. W związku z tym organ prowadzący szkołę niepubliczną o uprawnieniach publicznej szkoły może brać udział w naborach.

26.	Zajęcia dla dzieci	Zarówno w dokumentacji naboru, jak i podczas webinarium oraz opublikowanych odpowiedziach podkreślali Państwo konieczność prowadzenia zajęć przez nauczycieli lub osoby nie będące nauczycielami, ale w oparciu o umowę o pracę. Wskazywali przy tym Państwo na zapisy ustawy Prawo oświatowe. Ustawa ta jednak w istocie dotyczy m.in. przedszkoli/organów prowadzących przedszkola, a w katalogu możliwych wnioskodawców są także inne podmioty (oczywiście w partnerstwie z organami prowadzącymi OWP). W kontekście tego, czy jest możliwe organizacja zajęć dla dzieci przez partnera niebędącego OWP? Np. w formule udostępnienia sali przez przedszkole na potrzeby takich zajęć zgodnie ze stanowiskiem MEN: Zajęcia dodatkowe w przedszkolach - Ministerstwo Edukacji i Nauki - Portal Gov.pl (www.gov.pl) (ostatni akapit).	W pierwszej kolejności zajęcia powinny być realizowane przez nauczycieli lub inne osoby niebędące nauczycielem. IZ nie rekomenduje zatrudniania firm zewnętrznych do prowadzenia zajęć, natomiast w przypadku braku takich osób lub konieczności posiadania przez taką osobę specjalistycznej wiedzy (np. zajęcia z pszczelarzem, alpakoterapia) można opłacić zajęcia z budżetu projektu. Zajęcia dodatkowe mogą być realizowane w ramach godzin dydaktycznych bądź poza nimi. W przypadku partnerstwa pomiędzy gminą a organizacją pozarządową rekomendujemy, aby sala była rozliczona w ramach wkładu własnego.
27.	Zajęcia dla dzieci	Rozumiem, że w ramach projektu można zaplanować zajęcia „zewnętrzne”, np. w ramach „rozszerzonych” biletów w różnych podmiotach edukacyjnych/kulturalnych itp. np. wizyta w zoo/teatrze/centrum nauki połączona z zajęciami prowadzonymi przez pracowników/przedstawicieli tych podmiotów?	Tak.
28.	Zajęcia dla dzieci	Czy można zaplanować pojedyncze lub cykl kilku zajęć, np. tematyczne zajęcia/warsztaty w przedszkolach prowadzone przez podmioty zewnętrzne (usługa zlecona).	W pierwszej kolejności zajęcia powinny być realizowane przez nauczycieli lub inne osoby niebędące nauczycielem. IZ nie rekomenduje zatrudniania firm zewnętrznych do prowadzenia zajęć, natomiast w przypadku braku takich osób lub konieczności posiadania przez taką osobę specjalistycznej wiedzy (np. zajęcia z pszczelarzem, alpakoterapia) można opłacić zajęcia z budżetu projektu.
29.	Zajęcia dla dzieci	W kryterium dot. form wsparcia wskazują Państwo między innymi na „organizację zajęć w modelu STREAM (https://streamedukacja.pl/zajecia-stream/)”. Wskazujecie Państwo przy tym na konkretną stronę, przy czym zasadniczo na stronie nie jest opisany model STREAM, a prezentowane są konkretne pomoce dydaktyczne z linkami do sklepu znowu konkretnego sprzedawcy/firmy (właściciela strony streamedukacja.pl). Jak należy rozumieć odnośnik do przedmiotowej strony?	Wskazany w kryteriach wyboru projektów link kieruje do strony głównej, w której znajdują Państwo różne informacje nt. modelu STREAM. Proszę o przeglądnięcie strony i skorzystanie z elementów menu nawigacyjnego.
30.	Nowe miejsca przedszkolne	Wsparcie w ramach 8.1.D, E i F Beneficjent planuje uruchomić nową grupę w przedszkolu, w którym działają już 4 grupy przedszkolne. Czy wsparcie w ramach ww. działań mogą być skierowane również do istniejących grup czy wyłącznie do grup przedszkolnych NOWYCH?	Wsparcie może być skierowane również do już istniejących grup przedszkolnych.
31.	Zajęcia dla dzieci	Wsparcie w ramach 8.1.A Beneficjent planuje uruchomić nową grupę przedszkolną, do której uczęszczać będą również dzieci z niepełnosprawnościami. Do pozostałych 4 istniejących grup przedszkolnych uczęszzczają również dzieci z niepełnosprawnościami. Czy w ramach działania 8.1.A można zaplanować specjalistyczne formy wsparcia dla ww. dzieci, dostosowane do rodzaju niepełnosprawności itp.? Czy w ramach 8.1.A można zaplanować specjalistyczne formy wsparcia dla dzieci z niepełnosprawnościami, które uczęszzczają do istniejących grup przedszkolnych?	Wsparcie specjalistyczne może być skierowane do wszystkich dzieci w placówce. Udzielane wsparcie specjalistyczne musi być zgodne z przepisami krajowymi.
32.	Specjalista ds. oferty wsparcia dla dzieci	Zatrudnienie specjalisty ds. oferty wsparcia dla dzieci Czy w ramach projektu można zaplanować zatrudnienie pracownika merytorycznego np. specjalistę ds. wsparcia dzieci, który będzie zajmował się organizacją wsparcia dla dzieci w ramach działań 8.1.D, E i F a także wsparcia specjalistycznego dla dzieci z niepełnosprawnościami. Nie jest to działanie związane z zarządzaniem projektem.	Wskazany wydatek musi wpisać się w cel projektu, a jego kwalifikowalność zostanie oceniona przez KOP.

33.	Zajęcia dla dzieci	Czy gdziekolwiek w dokumentacji jest ujęte przez kogo mogą być prowadzone zajęcia STEM, STEAM? Czy może je prowadzić osoba, która jest zatrudniona jako pracownik wychowania przedszkolnego.	Tak, zajęcia w modelu STEAM może prowadzić nauczyciel.
34.	Kadra ucząca i zarządzająca	Czy można objąć szkoleniem, dołączyć do grupy docelowej pracowników administracji przedszkola? Konkretnie chodzi o stanowisko: pomoc nauczyciela (pracownik administracji). Jest to personel przedszkola niepedagogiczny, zatrudniony w oparciu o umowę o pracę; współpracuje podczas zajęć z nauczycielem, wspomaga funkcjonowanie dziecka w grupie.	Tak.
35.	Zajęcia dla dzieci	W instytucjach typu ZOO, Hydropolis, teatr, opera są dostępne zajęcia/warsztaty prowadzone przez pracowników tej instytucji. Czy tego typu zajęcia pozaszkolne prowadzone będą kwalifikowalne?	Tak.
36.	Zajęcia dla dzieci	Chcielibyśmy upewnić się, czy zajęcia dodatkowe mogą zostać zaplanowane również dla dotychczasowych przedszkolaków w już istniejącej placówce, a nie wyłącznie dla dzieci, które rozpoczną edukację przedszkolną w ramach utworzonych w projekcie nowych miejsc przedszkolnych?	W zajęciach dodatkowych mogą brać udział wszystkie dzieci uczęszczające do OWP.
37.	Cross-financing	W ramach projektu planujemy prace adaptacyjno-wykończeniowe. W związku z tym stanowią one cross-financing. Pojawilo się więc pytanie dotyczące trwałości projektu. Regulamin wskazuje, że „Proszę pamiętać, że w przypadku wydatków objętych zasadą cross-financingu są Państwo zobowiązani do przestrzegania zasad określonych dla EFRR, w tym zasady zachowania trwałości inwestycji opisanej szczegółowo w „Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027” oraz umowie o dofinansowanie projektu”. Wytyczne podkreślają, że konieczne jest utrzymanie inwestycji przez okres 5 lat. Czy jeżeli jesteśmy średnim przedsiębiorstwem to czy okres ten może zostać skrócony do 3 lat (projekt nie podlega obowiązkowi utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej)? Dodatkowo wytyczne wskazują, że „Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 15% finansowania UE każdego priorytetu”. Z kolei Regulamin wskazuje na 30%. Która wartość jest więc prawidłowa?	Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 30% wartości projektu. W przypadku projektów z zakresu edukacji przedszkolnej trwałość wydatków w ramach cross-financingu musi być zachowana przez okres 5 lat a w przypadku gdy Beneficjentem projektu jest MŚP – przez okres 3 lat.
38.	Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Jak rozumiecie państwo dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi? Czy w tej grupie oprócz m.in. dzieci z problemami komunikacyjnymi czy ADHD znajdują się również dzieci wybitnie uzdolnione?	Tak.
39.	Nowe miejsca przedszkolne	Czy w przypadku utworzenia nowej placówki przedszkolnej, w okresie realizacji projektu i/lub trwałości projektu można uruchomić nową grupę przedszkolną poza projektowo / komercyjnie? Tj. grupę dzieci, które nie będą uczestnikami projektu, nie uzyskają dofinansowania do pobytu, a pełen koszt za ich pobyt poniosą rodzice? Z tym, że dzieci te będą korzystały z infrastruktury projektowej takiej jak szatnia, plac zabaw czy łazienki?	W naszej ocenie taka sytuacja nie jest dopuszczalna. Środki przeznaczone w ramach projektu na utworzenie nowej placówki przedszkolnej mają służyć objęciu wsparciem wskazanej we wniosku grupy docelowej, a nie przyczyniać się do komercyjnej działalności Wnioskodawcy. Natomiast nie ma przeciwwskazań, aby w projekcie wykazać wszystkie dzieci, które mają uczęszczać do przedszkola.

40.	Kryteria wyboru projektu	<p>Zwracamy się z prośbą o informację w zakresie Kryterium: Czy na terenie jednostki samorządu terytorialnego (JST) lub podmiotu przez nią kontrolowanego lub zależnego (która/y jest Wnioskodawcą) nie obowiązują żadne ustanowione przez organy tej JST dyskryminujące akty prawa miejscowego?</p> <p>Czy jeżeli na terenie Gminy, która będzie Wnioskodawcą w projekcie, nie obowiązują dyskryminujące akty prawa miejscowego (jak i każdej wchodzącej w skład partnerstwa JST lub podmiotu przez nią kontrolowanego lub od niej zależnego), natomiast akt taki obowiązuje w powiecie, na terenie którego leży Gmina – czy w jakikolwiek sposób wyklucza to Gminę z ubiegania się o dofinansowanie?</p>	<p>Kryterium nie podlegania wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie z powodu obowiązywania dyskryminujących aktów prawa miejscowego, dotyczy Wnioskodawcy i Partnerów. Państwa pytanie wskazuje, że Wnioskodawcą jest gmina, na terenie której nie obowiązują żadne ustanowione przez gminę dyskryminujące akty prawa miejscowego. Zatem kryterium to zostanie spełnione.</p> <p>Ponadto Wnioskodawca winien złożyć stosowne oświadczenie będące załącznikiem nr 9 do Regulaminu wyboru projektów. Dodatkowo weryfikacja Wnioskodawcy polega na sprawdzeniu czy, w tym przypadku Państwa gmina nie jest umieszczona na liście Rzecznika Praw Obywatelskich z powodu obowiązujących i ustanowionych przez tę gminę aktów prawa miejscowego uznanych za dyskryminujące.</p>
41.	Czas realizacji projektu	<p>Nie znalazłem w dokumentacji konkursowej wskazania dot. maksymalnej liczby miesięcy realizacji projektu. Jest wskazany proponowany czas rozpoczęcia i zakończenia ale nie ma ograniczeń dot. czasu realizacji projektu np. 12 miesięcy wsparcia w ramach edukacji przedszkolnej.</p> <p>Czy wsparcie edukacji przedszkolnej tj. finansowanie podstawowej edukacji + wsparcie dodatkowe, specjalistycznego itp. może trwać 18 lub 24 miesiące?</p>	<p>Okres wsparcia określa Wnioskodawca, natomiast rekomendujemy, by nie przekraczał 31 sierpnia 2026 r.</p>
42.	Obszar wsparcia	<p>Czy w ramach powyższego naboru tzw. "zerówka", która mieści się w szkole podstawowej, również może uczestniczyć w naborze?</p>	<p>Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych mogą zostać objęte wsparciem w ramach projektu.</p>
43.	Wnioskodawca	<p>Czy jako Przedszkole Samorządowe z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi moglibyśmy złożyć wnioski?</p>	<p>Tak, ale dzieci z oddziałów specjalnych nie mogą zostać objęte wsparciem w ramach naboru.</p>
44.	Partnerstwo	<p>Jako przedstawiciel organizacji pozarządowej, stowarzyszenia, które ma być partnerem wiodącym (odpowiedzialnym za rozliczenie finansowe) w projekcie z działania 8.1 realizowanym w partnerstwie z organem prowadzącym przedszkola gminne proszę o wyjaśnienie następującej kwestii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czy jako stowarzyszenie możemy zatrudnić nauczycieli pracujących w publicznych przedszkolach na umowę-zlecenie, zgodnie ze stawkami zaszerogowanymi przynależnymi z KN.? 2. Czy 10% dofinansowania do projektu z budżetu państwa jest obligatoryjne, czyli, że nasz wkład w tym typie projektu wynosi 20%? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. W naszej ocenie nie ma takiej możliwości. 2. Tak
45.	Obszar wsparcia	<p>Czy Przedszkole Publiczne z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałem Specjalnym może brać udział w projekcie? Czy dzieci z oddziału specjalnego mogą zostać objęte projektem?</p>	<p>Działania projektowe nie mogą obejmować wsparciem dzieci z oddziałów specjalnych.</p>
46.	Obszar wsparcia	<p>Czy Przedszkole Niepubliczne z Oddziałami Integracyjnymi może uczestniczyć w projekcie?</p>	<p>Tak</p>
47.	Grupa docelowa	<p>Czy rodzice dzieci przedszkolnych mogą być grupą docelową?</p>	<p>Nie</p>
48.	Rodzaj wsparcia	<p>Czy zakup laptopów potrzebnych do prowadzenia zajęć projektowych należy do cross-finansingu, a jeśli nie to co należy rozumieć pod nazwą "sprzęt" użyta w regulaminie konkursu przy cross-finansingu? W dotychczasowych pisanych przez fundację wnioskach, które otrzymały dotację, komputery potrzebne do zajęć nie były lokowane w cross-finansingu.</p>	<p>Zakup laptopów potrzebnych do prowadzenia zajęć projektowych nie jest cross-finansowaniem. Pojęcie sprzęt zostało zaczerpnięte z wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027. Dokument nie zawiera dokładnej definicji, ale komputery wskazane w pytaniu uznajemy za sprzęt w rozumieniu przytoczonych zapisów. Zgodnie z jedną przesłanką określającą, czy dany zakup stanowi cross-finansowanie, jeśli beneficjent wykaże, że zakup jest konieczny dla osiągnięcia celów projektu to nie będzie on uznany za wydatek objęty zasadą cross-finansowania.</p>

49.	Rozliczenie we wniosku o dofinansowanie	We wniosku jest część nazwana "źródła finansowania". Czy chodzi o dane liczbowe z finansowania kosztów bezpośrednich czy też łącznie z kosztami pośrednimi?	Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w systemie SOWA EFS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (dla naborów ogłaszanych przez IZ FEDS) wskazuje na str. 47, jakie informacje powinny zostać zawarte w Sekcji Źródła finansowania. Część pól uzupełniana jest automatycznie, jak np. Razem wkład własny i całkowity budżet projektu (pole Suma) – system zlicza wszystkie kwoty dotyczące zarówno kosztów bezpośrednich, jak i pośrednich. Pola edytowane dotyczą następujących kategorii: - Dofinansowanie – należy wpisać wartość dofinansowania ogółem, czyli koszty bezpośrednie razem z kosztami pośrednimi, bez wkładu własnego. - wkład własny w podziale na źródła jego pochodzenia: W tym budżet państwa – należy wpisać wartość wkładu własnego pochodzącą ze środków budżetu państwa (jeśli dotyczy) W tym budżet jednostek samorządu terytorialnego – należy wpisać wartość wkładu własnego pochodzącą ze środków jst (jeśli dotyczy) W tym inne publiczne – należy wpisać wartość wkładu własnego pochodząca z innych środków publicznych (jeśli dotyczy) W tym prywatne – należy wpisać wartość wkładu własnego pochodzącą ze środków prywatnych (jeśli dotyczy). To, czy we wkładzie własnym znajdują się koszty bezpośrednie czy również pośrednie, należy do decyzji Wnioskodawcy.
50.	Kryterium potencjału finansowego	W dokumentacji konkursowej znajduje się informacja, że Wnioskodawcą może być wyłącznie podmiot o potencjale ekonomicznym zapewniającym prawidłową realizację projektu. Czy będąc jednoosobową działalnością gospodarczą i nie posiadając odpowiednio wysokiego obrotu (planuję projekt w Partnerstwie), ale wskazując w treści wniosku, że jestem w stanie samodzielnie zapewnić płynność finansową poprzez środki prywatne, zabezpieczenia hipoteczne, odpowiednią zdolność kredytową, spełnię ww. warunek?	Kryterium pn. „Kryterium potencjału finansowego” określa, że badana będzie suma przychodów Wnioskodawcy i partnerów.
51.	Rozliczenie we wniosku o dofinansowanie	Czy możliwym jest zaplanowanie w projekcie wkładu własnego niepieniężnego w formie pracy wolontariatu? Chodzi tutaj dokładnie o studentów odbywających praktyki w placówce- swoje zadania wykonują nieodpłatnie jednak ustawie o wolontariacie określone są stawki określające wartość wykonywanej pracy i tę pracę chcielibyśmy włączyć do projektu jako wkład własny niepieniężny - prosimy o stanowisko w tej sprawie.	Wkład niepieniężny może być wniesiony w formie pracy wolontariuszy. Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027: wkład niepieniężny polega na wniesieniu (wykorzystaniu na rzecz projektu) nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), wartości niematerialnych i prawnych, ekspertyz lub nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub nieodpłatnej pracy społecznej członków stowarzyszenia wykonywanej na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261, z późn. zm.) – ze składników majątku beneficjenta lub majątku innych podmiotów, jeżeli możliwość taka wynika z przepisów prawa oraz zostanie to ujęte w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu.
52.	Zakres wsparcia	Czy można zaplanować w ramach projektu studia podyplomowe dla kadry pedagogicznej mimo, że będą one trwały przez cały okres projektu i dany nauczyciel nie zdąży przeprowadzić w tym czasie zajęć wynikających z jego nowych kwalifikacji? Beneficjentem projektu będzie JST.	Tak

53.	System SOWA EFS	W związku z tym, że zostałem poproszony o napisanie wniosku w ramach przedmiotowego naboru dla jednej z gmin z terenu woj. dolnośląskiego chciałem zapytać czy wspomniany wniosek mogę stworzyć w systemie SOWA za pośrednictwem mojego konta użytkownika. Sam generator daje taką możliwość gdyż pozwala tworzyć tzw. "profile organizacji" zastanawiam się czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki formalne, które nie pozwalałyby na napisanie i wysłanie wniosku w taki sposób. Cały proces odbywa się oczywiście za pełnym przyzwoleniem gminy, która podpisze wszystkie stosowne dla konkursu oświadczenia oraz załączniki. A sposób postępowania w tym przypadku wynika raczej z tego, że nie jestem pracownikiem gminy więc tym samym gmina nie może mi udostępnić loginu i hasła do własnego generatora.	Sposób korzystania z generatora SOWA EFS i jego funkcjonalność została opisana w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w systemie SOWA EFS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (dokument dostępny w generatorze SOWA w zakładce Pomoc, a następnie Instrukcje i procedury). Opisana przez Pana sytuacja jest technicznie możliwa. Zalecamy jednak, aby to organizacja, czyli w tym przypadku gmina, utworzyła i aktywowała konto organizacji, następnie zarejestrowała organizację i udostępniła Panu profil w organizacji. Należy postępować w sposób opisany w Instrukcji w rozdziałach 3, 4 i 5 (str. 20 -71).
54.	Kryterium premiujące	W ramach naborów FEDS.08.01-IZ.00-036/23 oraz FEDS.08.01-IZ.00-035/23 określono w załącznikach do regulaminów kryterium premiujące nr 4: Kryterium dostępności wysokiej jakości wsparcia. Czy kryterium to można uznać za spełnione w przypadku, kiedy projekt jest skierowany do Ośrodka Wychowania Przedszkolnego, który jest Oddziałem Przedszkolnym przy Szkole Podstawowej, przy założeniu, że Oddział ten jako OWP nie otrzymał wsparcia z EFS w latach 2014-2020 w ramach RPO WD, natomiast Szkoła Podstawowa, przy której dany OWP funkcjonuje, skorzystała z takiego wsparcia?	Tak, kryterium zostanie spełnione, o ile dzieci z oddziału przedszkolnego nie korzystają ze wsparcia, które otrzymała SP.
55.	Kryterium premiujące	W ramach naborów FEDS.08.01-IZ.00-036/23 oraz FEDS.08.01-IZ.00-035/23 określono w załącznikach do regulaminów kryterium premiujące nr 5: Kryterium dostępności wysokiej jakości wsparcia dla dzieci z niepełnosprawnością i/lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Czy kryterium to można uznać za spełnione w przypadku, kiedy dzięki wsparciu EFS (np. poprzez zakup dedykowanych sprzętów/ pomocy) zapewnione zostaną warunki w OWP do przyjęcia dzieci z niepełnosprawnością i/lub specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, jednakże dzieci takie fizycznie nie zostaną przyjęte w trakcie realizacji projektu (nie zgłoszą się w wyniku rekrutacji)?	Tak
56.	Obszar wsparcia	Czy z naboru FEDS.08.01-IZ.00-036/23 mogą skorzystać oddziały przedszkolne tzw. zerówki?	Tak

57.	Wnioskodawca	Czy przedszkole publiczne, którego organem prowadzącym jest JST-Gmina, może być Wnioskodawcą projektu?	<p>Kwestię tę dokładnie opisuje INSTRUKCJA wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w systemie SOWA EFS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (dla naborów ogłaszanych przez IZ FEDS) zamieszczona na stronie naboru. Poniżej cytat z tego dokumentu:</p> <p>UWAGA!</p> <p>W przypadku jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego nieposiadających osobowości prawnej (np. szkoła, przedszkole, powiatowy urząd pracy, ośrodek pomocy społecznej) ale faktycznie realizujących projekt w polu Nazwa organizacji (w sekcji „Organizacja”) wpisz zarówno nazwę właściwej jednostki samorządu terytorialnego (JST) posiadającej osobowość prawną (np. gminy), jak i nazwę jednostki organizacyjnej (np. szkoły) (w formacie „nazwa JST/nazwa jednostki organizacyjnej”) odpowiadającej za faktyczną realizację projektu. Natomiast w pozostałych polach wpisz odpowiednie dane dotyczące jednostki organizacyjnej (np. szkoły), jeżeli ta jednostka będzie stroną umowy o dofinansowanie na podstawie pełnomocnictwa, upoważnienia lub innego równoważnego dokumentu albo odpowiednie dane dotyczące właściwej JST posiadającej osobowość prawną (np. gminy), jeżeli stroną umowy o dofinansowanie będzie ta JST.</p> <p>Proszę pamiętać, że przedszkola prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowe nie posiadają osobowości prawnej. W związku z tym placówka nieposiadająca osobowości prawnej musi uzyskać pełnomocnictwo organu prowadzącego, np. dyrektor szkoły prowadzonej przez gminę musi uzyskać pełnomocnictwo wójta do pozyskiwania dodatkowych środków finansowych na realizację projektów prowadzonych w szkole.</p>
58.	Rozliczenie we wniosku o dofinansowanie	Czy można zastosować podział: przedszkole odpowiada za realizację w zakresie kosztów bezpośrednich, a organ prowadzący za zarządzanie - koszty pośrednie ? Czy w takim przypadku Wnioskodawcą może być Gmina, a realizatorem - przedszkole? I w przypadku gdy realizator projektu - przedszkole, w ramach kosztów bezpośrednich, zamierza przeprowadzić adaptację pomieszczeń przedszkola, to czy przedszkole dokonuje procedury wyboru wykonawców czy Gmina- organ prowadzący?	Kwestia ta jest do ustalenia na poziomie gminy i przedszkola. Proszę pamiętać o odpowiednim wskazaniu realizatora we wniosku o dofinansowanie projektu zgodnie z zapisami zacytowanej już w pytaniu 1 instrukcji wypełniania wniosku.
59.	Zakres wsparcia	Czy w ramach wsparcia w zakresie zajęć dodatkowych dla dzieci kadry, możemy przeprowadzić adaptację - przebudowę pomieszczenia (w ramach cross finansingu), która wynika z diagnozy potrzeb. Nie zamierzamy tworzyć dodatkowych miejsc przedszkolnych?	Jest taka możliwość. W przedstawionej sytuacji Wnioskodawca powinien wykazać, że adaptacja – przebudowa pomieszczenia jest niezbędna do realizacji działań projektowych. Uzasadnienie będzie przedmiotem oceny.
60.	Zakres wsparcia	W projekcie planujemy zakupy pomocy dydaktycznych dla poszczególnych przedszkoli. Czy możliwe jest, aby w z założenia projektu wynikało, że to każde przedszkole oddzielne dokona zakupu niezbędnych pomocy dydaktycznych? Czy zakupy pomocy dydaktycznych dla poszczególnych przedszkoli musi dokonać organ prowadzący?	Kwestia ta jest do ustalenia na poziomie Wnioskodawcy. W zależności od decyzji prosimy odpowiednio wypełnić wniosek biorąc pod uwagę możliwość wskazania realizatora zadania. Odpowiednie zapisy są w instrukcji wypełniania wniosku umieszczonej na stronie naboru.
61.	Zatrudnienie	Czy dopuszczalne jest zatrudnienie do prowadzenia zajęć zaplanowanych w projekcie osób na podstawie umowy cywilnoprawnej? Dotyczy osób do prowadzenia zajęć szachowych.	IZ nie rekomenduje zatrudniania na podstawie umowy cywilnoprawnej osób do prowadzenia zajęć dodatkowych.

62.	Rozliczenie we wniosku o dofinansowanie	<p>W związku z przygotowaniem przez nas wniosku w ramach przedmiotowego naboru pojawiła się wątpliwość związana z interpretacją zapisów regulaminu w kontekście kosztów pośrednich. Na stronie 23 Regulaminu widnieje informacja o tym, że minimalna wartość projektu w ramach konkursu wynosi: 882.260,00 PLN natomiast na stronie 32 tego samego dokumentu mamy informację o kosztach pośrednich gdzie widnieje zapis dot. stawek ryczałtowych kosztów pośrednich: "20% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich powyżej 882 260 PLN do 1 740 000 PLN włącznie z pomniejszeniem kosztu mechanizmu racjonalnych usprawnień,...".</p> <p>Przy wartości projektu na poziomie np. 900.000,00 PLN spełniającym wymagania regulaminu w zakresie minimalnej wartości projektu (koszty bezpośrednie + koszty pośrednie) nie jest możliwe aby wartość kosztów bezpośrednich wynosiła wskazane minimum 882.260,00 PLN (wartość ta kształtuje się w okolicach 750.000,00 PLN). Powyższy zapis sugeruje, że wartość ta powinna odnosić się do wartości projektu a nie wartości kosztów bezpośrednich.</p> <p>Bardzo proszę o informację jaką stawkę ryczałtową powinniśmy zastosować w powyższej sytuacji?</p>	W przypadku wartości kosztów bezpośrednich do 830 tys. PLN wyłącznie należy zastosować stawkę 25%.
63.	Diagnoza	Czy w przypadku gdy nie będą tworzone nowe miejsca przedszkolne konieczna jest diagnoza w formie odrębnego dokumentu, zgodnie z wytycznymi dot. diagnozy?	Diagnoza i wnioski z przeprowadzonej diagnozy potrzeb muszą być zatwierdzone przez organ prowadzący oraz muszą być częścią opisu działań projektowych zawartych we wniosku o dofinansowanie projektu. W przypadku działań projektowych gdzie nie przewidują Państwo tworzenia nowych miejsc przedszkolnych diagnoza nie musi zawierać analizy sytuacji demograficznej na terenie realizacji projektu.
64.	Zakres wsparcia	Co w przypadku chęci adaptacji poddasza budynku przedszkola na sale np. sensoryczną dla dzieci, jeśli ograniczenia architektoniczne nie pozwalają np. na montaż platformy dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim? Czy takie działanie jest dopuszczalne, jeśli budynek posiada inne rozwiązania dla osób ze szczególnymi potrzebami? Czy każdy wydatek w ramach projektu musi spełniać łącznie zasady horyzontalne?	Każdy element projektu powinien być dostosowany architektonicznie, gdyż obowiązują Państwa standardy, w tym standard architektoniczny.
65.	Zabezpieczenie środków	Czy w naborze nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23 środki w budżecie Gminy na przeprowadzenie projektu muszą być zarezerwowane na moment złożenia wniosku o dofinansowanie? A co za tym idzie czy wymagany jest załącznik do wniosku potwierdzający ten fakt? Czy na moment złożenia wniosku wystarczy deklaracja, iż środki zostaną zabezpieczone?	Na etapie składania wniosku o dofinansowanie nie jest wymagany załącznik potwierdzający zabezpieczenie środków na realizację projektu. Zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu ustanawiane jest, co do zasady, na kwotę dofinansowania projektu i składane w terminie wskazanym w umowie o dofinansowanie projektu (niezwłocznie po jej podpisaniu).
66.	Partnerstwo	Co oznacza stwierdzenie w regulaminie projektu: "że partnerem wiodącym jest partner inicjujący projekt partnerski"? Upriejmi prosimy o wyjaśnienie co Państwo rozumiecie pod nazwą partner inicjujący projekt partnerski? Czy partnerem inicjującym projekt może być jedynie organ prowadzący przedszkole czy może być również organizacją współpracująca z przedszkolem?	Partner inicjujący projekt partnerski, dokonuje odpowiednio wcześniej wyboru partnerów zgodnie ustawą - Zasady realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020. z art. 33. Projekty partnerskie. Partnerem w projekcie może być tylko podmiot wskazany jako wnioskodawca/beneficjent w regulaminie naboru.
67.	Kwoty ryczałtowe	Proszę o informację czy w ramach naboru dot. przedszkoli nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23, a więc w projektach powyżej 200 tys. euro, możliwe będzie skonstruowanie budżetu w oparciu o kwoty ryczałtowe? czy też obligatoryjnie budżet musi opierać się o koszty które będą później rozliczane jako rzeczywiście poniesione?	Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów dotyczącym naboru nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23 we wnioskach składanych w niniejszym naborze nie ma możliwości rozliczania kosztów bezpośrednich kwotami ryczałtowymi.

68.	Wnioskodawca, zakres wsparcia	<p>Mam pytanie do naboru FEDS.08.01-IZ.00-035/23 (wsparcie dla przedszkoli).</p> <p>1. Organem prowadzącym przedszkole niepubliczne jest osoba fizyczna. Czy ta osoba może złożyć wniosek o dofinansowanie?</p> <p>2. Przedszkole jest na etapie tworzenia, jego działalność zostanie uruchomiona w grudniu 2023 roku. Czy można złożyć wniosek m. in. na uruchomienie miejsc przedszkolnych? Jeśli tak, to na podstawie czego przygotować diagnozę, jeśli jeszcze nie ma dzieci do zdiagnozowania ich potrzeb?</p> <p>3. Czy po otrzymaniu dofinansowania, z projektu można finansować wynagrodzenie kadry?</p>	<p>1. Osoba fizyczna może być Beneficjentem, jeśli jest organem prowadzącym przedszkole.</p> <p>2. Zgodnie z zapisami załącznika nr 1 do regulaminu naboru w przypadku działań projektowych mających na celu tworzenie nowych miejsc przedszkolnych diagnoza ma zawierać także analizę sytuacji demograficznej na terenie realizacji projektu. Z dokumentu ma wynikać, że liczba utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiada faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na tego typu usługi.</p> <p>3. Tak, zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie.</p>
69.	Zatrudnienie	<p>W związku z ogłoszonym naborem nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23, chciałbym zadać pytanie dotyczące zatrudniania osób prowadzących zajęcia dodatkowe dla dzieci w przedszkolu:</p> <p>Czy w przypadku przedszkola publicznego dla którego organem prowadzącym jest inny podmiot niż jst (fundacja), możliwe jest do prowadzenia zajęć dodatkowych (o które zabiegają rodzice), realizowanych poza podstawą programową podpisanie umowy z firmą zewnętrzną (specjalizującą się w prowadzeniu konkretnych zajęć dla dzieci) lub podpisanie umowy zlecenia np. z instruktorem judo lub taekwondo?</p>	<p>Odp: W pierwszej kolejności zajęcia dodatkowe powinny być realizowane przez nauczycieli lub inne osoby niebędące nauczycielem. IZ nie rekomenduje zatrudniania firm zewnętrznych do prowadzenia zajęć dodatkowych, natomiast w przypadku braku takich osób lub konieczności posiadania przez taką osobę specjalistycznej wiedzy (np. zajęcia z pszczelarzem, alpakoterapia) można tego rodzaju zajęcia zlecić na firmie zewnętrznej. Nie ma możliwości zatrudnienia instruktorów na umowę-zlecenie, jako personelu projektu.</p>
70.	Rodzaj wsparcia	<p>Czy w naborze nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23 działania obligatoryjne (czyli wsparcie kadry uczącej i dzieci co wynika z kryteriów) są obligatoryjne dla każdego z Partnerów projektu, jeśli w projekcie jest kilku Partnerów realizujących zadania?</p> <p>Czy wystarczy, aby tylko kilku Partnerów realizowało działania obligatoryjne, a reszta Partnerów realizowałaby działania uzupełniające np. doposażenie/adaptacja pomieszczeń?</p> <p>Poprzez Partnerów rozumiemy Gminy. Każda z Gmin miałaby po kilka przedszkoli realizujących zadania projektu. Czy dopuszczalne jest, aby jedna ze szkół danego Partnera realizowała tylko zadanie uzupełniające np. doposażenie? a reszta szkół tego Partnera zrealizowałaby działania obligatoryjne czyli wsparcie kadry i dzieci?</p>	<p>Wsparcie realizowane dla jednego OWP powinno być kompleksowe i obligatoryjnie spełniać wymogi określone w kryteriach merytorycznych specyficznych nr 1 i nr 2. Doposażenie OWP nie może stanowić jedyne lub głównego celu projektu.</p>

71.	Wnioskodawca	<p>Czy Wnioskodawcą w naborze FEDS.08.01-IZ.00-036/23 może być Stowarzyszenie?</p> <p>Opis sytuacji: Stowarzyszenie jest instytucją powołaną przez 7 Gmin i Powiat. Stowarzyszenie zapewniałoby czynnik ludzki, organizacyjny i techniczny względem projektu. Podstawową misją działania Stowarzyszenia jest wspieranie idei samorządu terytorialnego, integracja wspólnot lokalnych wraz z dążeniem do gospodarczego, kulturowego i turystycznego rozwoju regionu. W ramach podejmowanych inicjatyw, Stowarzyszenie pręźnie współdziała z innymi podmiotami. Jednym z głównych celów Stowarzyszenia jest wzmocnienie powiązań oraz zapewnienie partnerskiego modelu współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego położonymi na obszarze powiatu czy też aktywne współdziałanie na rzecz pozyskiwania środków zewnętrznych, które mogą zostać wykorzystane na finansowanie strategicznych dla regionu projektów.</p> <p>Gdy Stowarzyszenie pełniłoby rolę Wnioskodawcy, Gminy pełniłyby rolę Partnerów. To one zapewniałyby czynnik ekonomiczny w projekcie.</p> <p>Do zadań Stowarzyszenia -Wnioskodawcy należeć będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) reprezentowanie stron Porozumienia (zawartego pomiędzy Stowarzyszeniem a Gminami realizującymi przedmiotowy projekt) w kontaktach z Instytucją Organizującą Nabór w związku z przygotowaniem Projektu, b) zapewnienie w celu prawidłowego przygotowania Projektu koniecznych i niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i technicznych, c) prowadzenie wszystkich czynności związanych z przygotowaniem wniosku o dofinansowanie (zebranie materiałów, koordynowanie jego przygotowania), d) przygotowanie i przesłanie kompletnego wniosku o dofinansowanie Projektu w ramach naboru nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23, negocjacje względem projektu, e) przygotowanie i podpisanie z Partnerami umowy partnerskiej na rzecz realizacji Projektu, f) zapewnienie prawidłowego przepływu informacji, g) realizacja zadań zapisanych w Porozumieniu, h) rozliczanie projektu przez cały okres trwania. <p>W ramach naboru nr FEDS.08.01-IZ.00-007/23 również nie było nas w katalogu beneficjenta, ale otrzymaliśmy od Państwa wiadomość iż możemy być Partnerem.</p> <p>W związku z powyższym jeśli w obecnym naborze FEDS.08.01-IZ.00-036/23 nie widzą Państwo możliwości, aby Stowarzyszenie było Wnioskodawcą, czy może wówczas pełnić rolę Partnera?</p>	<p>Zgodnie z kryteriami obowiązującymi w tym naborze w przypadku gdy Wnioskodawcą jest podmiot niebędący organem prowadzącym przedszkole (czyli Stowarzyszenie wskazane w pytaniu) projekt musi być realizowany w partnerstwie z organem prowadzącym taki podmiot.</p>
72.	Wnioskodawca/ Partnerstwo	<p>Podczas szkolenia uzyskaliśmy odpowiedź, iż Stowarzyszenie JST może być Wnioskodawcą w naborze nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23. Jeśli Stowarzyszenie JST-Wnioskodawca nie ma potencjału ekonomicznego Czy fakt, iż Partnerzy projektu-Gminy zapewniają potencjał ekonomiczny w projekcie jest wystarczający? Będzie to wynikało z zawartego Porozumienia (pomiędzy Wnioskodawcą a Partnerami) na rzecz Projektu?</p>	<p>W zakresie weryfikacji kryterium formalnego potencjału finansowego kluczowe znaczenie ma, czy stowarzyszenie jest jednostką sektora finansów publicznych. Jeśli tak to kryterium nie dotyczy takich podmiotów. W przypadku kryteriów merytorycznych zgodnie z treścią kryterium nr 7 dotyczy weryfikacji potencjału partnerów, a kryterium nr 12 dotyczy weryfikacji potencjału Beneficjenta.</p>
73.	Rodzaj wsparcia	<p>Czy w naborze nr FEDS.08.01-IZ.00-036/23 dopuszcza się organizowanie wycieczek dla dzieci w ramach np. rozwijania kompetencji?</p>	<p>Tak, dopuszcza się organizację wycieczek, jeżeli są powiązane z celami projektu i odpowiednio uzasadnione.</p>
74.	Grupa docelowa	<p>Czy można objąć szkoleniem, dołączyć do grupy docelowej pracowników administracji przedszkola?</p> <p>Konkretnie chodzi o stanowisko: pomoc nauczyciela (pracownik administracji). Jest to personel przedszkola niepedagogiczny, zatrudniony w oparciu o umowę o pracę; współpracuje podczas zajęć z nauczycielem, wspomaga funkcjonowanie dziecka w grupie.</p>	<p>Tak.</p>
75.	Rodzaj wsparcia	<p>Czy dziecko, które nie będzie brało udziału w zajęciach dodatkowych może zostać objęte wsparciem w postaci wyjazdów edukacyjnych?</p>	<p>To zależy od form wsparcia zaplanowanych we wniosku o dofinansowanie projektu.</p>

76.	Kryterium premiujące	Kryterium premiujące w ramach naboru stanowi, iż w przypadku, gdy projekt zakłada realizację typów działań 8.1.A łącznie z typami 8.1.D, 8.1.E i 8.1.F Beneficjent otrzyma dodatkowe punkty. Beneficjent zakłada objęciem w ramach projektu 4 OWP. Czy w sytuacji, gdy każdy OWP wybierze 1 typ kryterium będzie spełnione?	Kryterium premiujące dotyczy łącznej realizacji typów działań 8.1.A, 8.1.D, 8.1.E i 8.1.F, nie dotyczy ilości OWP objętych wsparciem.
77.	Dokumentacja PFU	Zwracam się z uprzejmą prośbą o podanie informacji czy Beneficjent w ramach projektu zaplanować w budżecie koszt związany z wykonania dokumentacji PFU (program funkcjonalno-użytkowy)?	Można, o ile jest to wydatek niezbędny do realizacji celu projektów i zaplanowanych działań.
78.	Wkład własny	W naborze nr FEDS.08.01-IZ.00-035/23 (załącznik nr 1 do regulaminu) znajduje się informacja o możliwościach pobrania opłat, za m.in. wyżywienie dzieci, od ich rodziców. Stanowią one wkład własny do projektu. W takim wypadku- jeżeli ilość uczestników to np. liczba 297, a wyliczenia kształtują się następująco: ilość osób x stawka za wyżywienie x ilość dni w miesiącu x ilość miesięcy trwania projektu - to ostateczna kwota pobrana od rodziców pokryje wkład własny Beneficjenta lub nawet go przekroczy. Czy, z uwagi na powyższe, jest dopuszczalne pokrycie wkładu własnego Beneficjenta wyłączenie z opłat pobranych od rodziców?	TAK
79.	Rozliczenie we wniosku o dofinansowanie	W załączniku nr 2 Kryteria wyboru projektów, kryterium formalne nr 8 Kryterium potencjału finansowego określono, że przychód powinien być równy bądź wyższy od 40% średnich rocznych wydatków w projekcie. Czy jest jakaś metodologia wyliczenia tej wartości? W jaki sposób obliczyć 40% średnich rocznych wydatków w projekcie? Poniżej przedstawiam dwa warianty, bardzo proszę o informację, który sposób liczenia jest prawidłowy? Założenia projektu: Planowany okres projektu trwać będzie 24 miesiące, czyli w terminie IX.2024-VIII.2026 Planowana kwota projektu łącznie 1 100 000 zł., w tym: 2024 rok: 300 tys. wydatków 2025: 500 tys. wydatków 2026 rok: 300 tys. wydatków PIERWSZA WERSJA 1 100 000 zł. / 24 m-ce=45 833,33 zł. 45 833,33 zł. X 12 m-cy = 549 999,96 tys. 549 999,96 zł. x 40%= 220 000 zł. Czy przychód za ostatni zatwierdzony rok musi być na poziomie minimum 220 000 zł.? DRUGA WERSJA 1 100 000 zł./ 3 lata kalendarzowe = 366 666,67 zł. 366 666,67 zł. x 40%= 146 666,67 zł. Czy przychód za ostatni zatwierdzony rok musi być na poziomie minimum 146 666,67 zł.? Prosimy o informację, który sposób liczenia jest prawidłowy? W jakim punkcie wniosku o dofinansowania należy to wyjaśnić, aby spełnić kryterium formalne?	Podjęcie wskazane w drugiej wersji jest prawidłowe
80.	Rozliczenie we wniosku o dofinansowanie	W tym samym przypadku, gdy okres realizacji projektu trwa 24 miesiące, ile może trwać bieżące funkcjonowanie placówki przedszkolnej? W poprzedniej alokacji było to maksymalnie 12 miesięcy. Natomiast nie odnalazłam takiej informacji w dokumentacji aktualnie trwającego naboru.	Informacja ta została zawarta w Załączniku nr 1 do Regulaminu wyboru projektów, tj. W przypadku tworzenia nowych miejsc przedszkolnych możecie Państwo uzyskać dofinansowanie również na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z ich utrzymaniem w okresie trwania projektu.

81.	Rodzaj wsparcia	W publicznym przedszkolu postawa programowa realizowana jest w godzinach 8.00-15.00. Czy zajęcia dodatkowe w ramach projektu mogą się odbywać po godzinie 13.00?	Zajęcia dodatkowe mogą być realizowane w ramach godzin dydaktycznych bądź poza nimi.
82.	Wnioskodawca	Proszę o udzielenie odpowiedzi czy w naborze może wziąć udział podmiot prowadzący przedszkole poza terenem Dolnego Śląska i siedzibą również poza województwem, który planuje otworzyć przedszkole na terenie Dolnego Śląska i na ten cel pozyskać środki w ramach konkursu?	Nie ma takiego zakazu, ale należy mieć na uwadze zapisy punktowanego kryterium merytorycznego - Czy Wnioskodawca/ Beneficjent i partner/rzy (jeśli dotyczy) posiada/ją doświadczenie w dotychczasowej działalności, w tym w realizacji przedsięwzięć finansowanych ze środków UE i innych. Projekt może otrzymać niższą ilość punktów w tym zakresie.
83.	Koszty pośrednie	<p>W związku z przygotowaniem przez nas wniosku w ramach przedmiotowego naboru pojawiła się wątpliwość związana z interpretacją zapisów regulaminu w kontekście kosztów pośrednich. Na stronie 23 Regulaminu widnieje informacja o tym, że minimalna wartość projektu w ramach konkursu wynosi: 882.260,00 PLN natomiast na stronie 32 tego samego dokumentu mamy informację o kosztach pośrednich gdzie widnieje zapis dot. stawek ryczałtowych kosztów pośrednich: "20% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich powyżej 882 260 PLN do 1</p> <p>740 000 PLN włącznie z pomniejszeniem kosztu mechanizmu racjonalnych usprawnień,...". Przy wartości projektu na poziomie np. 900.000,00 PLN spełniającym wymagania regulaminu w zakresie minimalnej wartości projektu (koszty bezpośrednie + koszty pośrednie) nie jest możliwe aby wartość kosztów bezpośrednich wynosiła wskazane minimum 882.260,00 PLN (wartość ta kształtuje się w okolicach 750.000,00 PLN). Powyższy zapis sugeruje, że wartość ta powinna odnosić się do wartości projektu a nie wartości kosztów bezpośrednich. Bardzo proszę o informację jaką stawkę ryczałtową powinniśmy zastosować w powyższej sytuacji?</p>	W przypadku wartości kosztów bezpośrednich do 830 tys. PLN wyłącznie należy zastosować stawkę 25%.
84.	Aplikacja SOWA EFS	niestety w generatorze w tym naborze nie ma do wyboru z listy rozwijanej stawki 25%. Dostępne stawki to 20%, 15% oraz 10% pomimo tego, że jak już wspominałem wartość projektu jest powyżej 830 tys. zł (czyli spełnia wymagania naboru dla większych projektów).	Została wprowadzona zmiana w generatorze.
85.	Rodzaj wsparcia	Czy z obowiązkowych zadań dodatkowych i kursów dla kadr pedagogicznych wszystkie obowiązkowe muszą być takie same w każdej jednostce i w każdym roku realizowania projektu, czy możemy zadania obowiązkowe rozdysponować między jednostkami według potrzeb?	Wsparcie realizowane dla jednego OWP powinno być kompleksowe i obligatoryjnie spełniać wymogi określone w kryteriach merytorycznych specyficznych nr 1 i nr 2. Warunek ten nie jest weryfikowany w każdym roku projektu
86.	Budżet projektu	Będziemy aplikować na konkurs FEDS.08.01-IŻ.00-035/23, czyli będzie to projekt którego wartość wyrażona w PLN nie przekracza równowartości kwoty 882 260 PLN. Pytanie dotyczy budżetu projektu, czy w tym wypadku z listy rozwijanej wybieramy: „ Koszt rzeczywiście poniesiony” czy „Koszt rozliczany kwotami ryczałtowymi”. W regulaminie konkursu jest zapis „ Koszty bezpośrednie w projekcie rozliczają Państwo za pomocą kwot ryczałtowych, o których mowa w „Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027	Należy wybrać z listy rozwijanej „Koszt rozliczany kwotami ryczałtowymi”.

87.	Narzędzie SELFIE	<p>W ramach konkursu FEDS.08.01-IZ.00-036/23 (lub FEDS.08.01-IZ.00-035/23) planuje się wsparcie w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajęć dodatkowych, rozwijających kompetencje cyfrowe (np. zajęcia z cyberbezpieczeństwa, zajęcia STEAM); - zakupu sprzętów komputerowych (np. tablica interaktywna, magiczny dywan). <p>Czy jest to wsparcie w zakresie cyfryzacji? Czy wsparcie takie musi być poprzedzone samooceną użyciu narzędzia SELFIE? Narzędzie nie pozwala na przeprowadzenie badania w przedszkolach – badanie może być przeprowadzone jedynie przez szkoły</p>	<p>W przypadku przedszkoli nie ma obowiązku użycia narzędzia SELFIE. Tak, wskazane wsparcie wchodzi w zakres cyfryzacji.</p>
88.	Kryteria wyboru projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czy w ramach kryterium premiującego kompleksowości działań, w przypadku spełnienia kryterium przez 1 z 3 przedszkoli objętych wsparciem, kryterium uznaje się za spełnione a co za tym idzie przyznane dodatkowe punkty? Czy aby otrzymać dodatkowe punkty wszystkie placówki objęte wsparciem muszą spełnić przesłankę kompleksowości? 2. Czy w ramach zaplanowania zajęć ekologicznych jest możliwość sfinansowania utworzenia małego ogródka dla dzieci, w ramach którego zaplanowany zostałby zakup drzewek, krzaków innych roślinek? 3. Czy odwozy dzieci po zajęciach dodatkowych będą mogły zostać uznane za kwalifikowalne w ramach projektu? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kryterium dotyczy całego projektu nie tylko poszczególnych przedszkoli. 2. Proszę przedstawić we wniosku o dofinansowanie odpowiednie uzasadnienie takiego wydatku. Jego kwalifikowalność będzie przedmiotem oceny. 3. Konieczne jest wykazanie niezbędności takiego wydatku w kontekście realizacji projektu. Jego kwalifikowalność będzie przedmiotem oceny
89.	Wskaźniki w projekcie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planujemy złożyć projekt ryczałtowy. Czy przy zajęciach dodatkowych z dziećmi do rozliczenia kwoty ryczałtowej wystarczy wskaźnik produktu dotyczący liczby zrealizowanych godzin zajęć? Czy musimy uwzględnić jakiś dodatkowy wskaźnik produktu lub rezultatu? 2. Na str. 5 Standardu usług wskazano, że „Bez względu na typ projektu, który planują Państwo realizować, na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie projektu, jesteście zobowiązani do opracowania Diagnozy potrzeb OWP. Sporządzona przez Państwa diagnoza nie powinna zawierać danych starszych niż te sprzed 12 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Diagnoza powinna stanowić podstawę do realizacji działań projektowych, tj. stanowić uzasadnienie dla podjętych w ramach projektu interwencji. Diagnoza potrzeb jest dokumentem niezbędnym, który może podlegać kontroli Instytucji Zarządzającej. W związku z tym jesteście Państwo zobowiązani, do zachowania i do udostępnienia na żądanie IZ diagnozy w formie elektronicznej.” – Czy dobrze rozumiemy, że istnieje konieczność przygotowania oddzielnego dokumentu będącego diagnozą potrzeb danej placówki, nawet jeśli nie planujemy tworzenia nowych miejsc przedszkolnych? Czy fakt jej przygotowania powinien być jakoś odnotowany we wniosku? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zgodnie z „INSTRUKCJĄ wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w systemie SOWA EFS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027” do każdej kwoty ryczałtowej wymagane jest dodanie przynajmniej jednego Wskaźnika kwoty ryczałtowej. Decyzja w tym zakresie należy do Beneficjenta. 2. Bez względu na typ projektu, który planują Państwo realizować, na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie projektu, jesteście zobowiązani do opracowania Diagnozy potrzeb OWP. We wniosku należy zawrzeć zapis, iż została przygotowana diagnoza na potrzeby wsparcia.
90.	System SOWA EFS	<p>Pytanie dot. wysłania wniosku w generatorze SOWA EFS+ (pytanie dotyczy JST, nie dotyczy projektu partnerskiego):</p> <p>Załącznik do wniosku (oświadczenie Wnioskodawcy) musi być podpisany przez Wójta/Burmistrza (jako osobę upoważnioną do reprezentowania JST), jednak pełnomocnictwo dołączamy do wniosku tylko w przypadku, gdy "osoba podpisująca załączniki do wniosku działa na podstawie pełnomocnictwa". Czy prawidłowym będzie, jeśli do wniosku dołączymy oświadczenie podpisane przez Wójta/Burmistrza, jednak wniosek zostanie przesłany do Instytucji z konta innej osoby – pracownika Gmina? Czy koniecznym będzie w takim wypadku dołączanie jakiegokolwiek pełnomocnictwa?</p>	<p>Nie, pełnomocnictwo byłoby składane, gdy inna osoba niż Wójt/Burmistrz podpisuje wniosek wraz z załącznikami.</p>

91.	System SOWA EFS	Czy wniosek może złożyć osoba posiadająca własne konto w systemie SOWA dołączając do niego pełnomocnictwo udzielone przez Wnioskodawcę na ten cel?	Sposób korzystania z generatora SOWA EFS i jego funkcjonalność została opisana w Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w systemie SOWA EFS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (dokument dostępny w generatorze SOWA w zakładce Pomoc, a następnie Instrukcje i procedury). Zalecamy, aby to organizacja, czyli np. dana JST, utworzyła i aktywowała konto organizacji, następnie zarejestrowała organizację i udostępniła Pani/Panu profil w organizacji. Należy postępować w sposób opisany w Instrukcji w rozdziałach 3, 4 i 5 (str. 20 -71).
92.	Dotacja	OWP i jednocześnie wnioskodawca jest jednostką niepubliczną. Co miesiąc, zgodnie z Ustawą o systemie oświaty otrzymuje dotację na każde dziecko. W ramach projektu chcemy utworzyć nową grupę ok. 20-osobową i zakładamy, że funkcjonowanie grupy będzie finansowane z projektu. Pytania: 1. czy należy wykazać nową grupę i otrzymywać dotację z gminy na nowo utworzone miejsca? 2. jeśli tak, czy dotację taką należy traktować jako wkład własny? 3. jeśli tak, to jak należy przyporządkować wkład własny: budżet jest czy inne publiczne czy też prywatne? 4. Czy możliwe jest utworzenie nowej grupy (czyli przewidujemy koszty wyposażenia, adaptacji itp.) ale funkcjonowanie grupy będzie finansowane w ramach dotacji i czesnego rodziców, więc nie będzie ujęte w ramach projektu?	1. Odpowiedź: Miejsca utworzone w projekcie mogą być wykazywane przez organ prowadzący. W takim przypadku należy pamiętać, że Beneficjent jest zobowiązany do wykazania, że w projekcie nie dojdzie do podwójnego finansowania tych samych wydatków. Oznacza, to że wydatki finansowane z dotacji nie są finansowane w ramach projektu. 2. Odpowiedź: Dotację można wykazać, jako wkład własny. 3. Odpowiedź: Jako wkład własny ze środków publicznych, czyli we wniosku o dofinansowanie – Inne publiczne. 4. Odpowiedź: W takiej sytuacji zakup wyposażenia i koszt adaptacji pomieszczeń nie jest powiązany z celami i zakresem realizacji projektu. W związku z tym w naszej ocenie powinien zostać uznany za niekwalifikowalny. Koszty, o których mowa w pytaniu muszą być powiązane z funkcjonowaniem miejsc przedszkolnych.
93.	System SOWA EFS	proszę o informację odnośnie złożenia wniosku w systemie SOWA. Konto administratora zostało założone przez sekretarza gminy, czy aby wysłać gotowy wniosek, powinno być utworzone jeszcze konto dla wójta, który jest uprawniony do podpisania i złożenia wniosku? składając wniosek z profilu administratora tj. sekretarza, podpis kwalifikowany złoży sekretarz a nie wójt. Czy też może jest możliwość żeby wniosek składany z profilu sekretarza, był również podpisany przez wójta?	Zalecamy, aby to organizacja, czyli w tym przypadku gmina, utworzyła i aktywowała konto organizacji, następnie zarejestrowała organizację i udostępniła profil w organizacji. Należy postępować w sposób opisany w Instrukcji w rozdziałach 3, 4 i 5 (str. 20 -71). W przypadku, gdy inna osoba niż Wójt/Burmistrz podpisuje wniosek wraz z załącznikami, należy do wnioski załączyć pełnomocnictwo dla osoby podpisującej wniosek.
94.	Okres realizacji projektu	wg informacji z webinaru dotyczącego projektów edukacyjnych FEDS, także w ramach naborów wniosków nr FEDS.08.01-IZ.00-035/23 i FEDS.08.01-IZ.00-036/23, kwalifikowany ma być koszt przygotowania wniosku o dofinansowanie. Jednocześnie jednak z dokumentacji konkursowej wynika, że kwalifikowane są wydatki od dnia rozpoczęcia projektu. Przy czym rekomendowana data rozpoczęcia projektu to 01 kwietnia 2024 r. Tymczasem występują też wydatki ponoszone już teraz, w 2023 r. Np. może to być koszt przygotowania wniosku o dofinansowanie (koszty pośrednie, październik 2023 r.), ale także koszty wyposażenia nowo otwartych oddziałów przedszkolnych, które właśnie rozpoczęły działalność we wrześniu 2023 r. (koszty bezpośrednie). Pytanie - czy w sytuacji, gdy koszt powstaje już teraz możliwe jest wpisanie jako daty rozpoczęcia projektu - datę jego powstania np. 01 października 2023 r.? W regulaminach obu konkursów jest zapis wskazujący jednoznacznie na okres kwalifikowalności wydatków, str. 25 cyt.: Okres kwalifikowalności wydatków w ramach Państwa projektu określony będzie w umowie o dofinansowanie projektu i będzie on tożsamy z okresem realizacji projektu." Czyli, jeśli wydatki z 2023 r. mają być kwalifikowalne to jako datę rozpoczęcia projektu należy podać datę ich poniesienia w 2023 r. (lub wcześniejszą).	Wskazana wyżej data rozpoczęcia działań projektowych jest jedynie propozycją ION. Nie stanowi sztywnego terminu rozpoczęcia realizacji projektu i może ulec przesunięciu w zależności od zapisów we wniosku o dofinansowanie. Na ryzyko Beneficjenta może ona wskazać jako datę początkową datę wcześniejszą. W takiej sytuacji wszystkie działania realizowane w ramach projektu muszą być zgodne z wymogami określonymi w dokumentacji naborowej. Jeśli chodzi o koszt przygotowania wniosku, to można je pokryć w ramach kosztów pośrednich, które są rozliczane stawką ryczałtową, a więc bez konieczności ich potwierdzania dokumentami księgowymi.

95.	Kwalifikowalność wydatków	Czy w kosztach bezpośrednich w zadaniach związanych z realizacją zajęć dydaktycznych/specjalistycznych dla dzieci w przedszkolu można ująć wynagrodzenie opiekuna przedszkola ds. wsparcia? Przykładowe zadania: Udzielanie merytorycznego wsparcia dla nauczycieli przy opracowaniu programu zajęć, a następnie przy udzielaniu wsparcia dzieciom, wsparcie w diagnozowaniu specjalnych potrzeb, wsparcie w ewaluacji postępów dziecka, weryfikacja dzienników zajęć pod kątem zgodności z programem, prowadzenie konsultacji w zależności od potrzeb nauczycieli na terenie szkoły	Wskażany wydatek musi wpisać się w cel projektu, a jego kwalifikowalność zostanie oceniona przez KOP.
96.	Kwalifikowalność wydatków	Czy w kosztach bezpośrednich w zadaniach związanych z realizacją zajęć dydaktycznych/specjalistycznych lub szkoleń dla nauczycieli przedszkoli można ująć wynagrodzenie specjalisty ds. rekrutacji i wsparcia Przykładowe zadania: Obsługa punktu rekrutacyjnego u beneficjenta, wizyty w placówkach objętych projektem w celu rekrutacji uczestników, udział w spotkaniach/zebraniach dla rodziców w celu pozyskania uczestników, informowanie o rodzajach wsparciach, gromadzenie dokumentacji rekrutacyjnej, reagowanie na zmiany wśród uczestników projektu.	Co do zasady koszty związane z rekrutacją powinny być ponoszone w ramach kosztów pośrednich.
97.	SOWA EFS	Czy jeżeli w ramach zadania projektowego będą prowadzone zajęcia edukacyjne, to wynagrodzenie nauczyciela powinno być ujęte w kosztach w Budżecie Projektu jako " Koszty wsparcia uczestników projektu" czy jako "Personel projektu"?	Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w systemie SOWA EFS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 (dla naborów ogłaszanych przez IZ FEDS) jednoznacznie określa, jakie informacje powinny zostać zawarte w kategorii kosztów pn. „Koszty wsparcia uczestników projektu” i „Personel projektu”. I tak: Koszty wsparcia uczestników projektu to wszystkie wydatki związane ze wsparciem uczestników takie jak: doradztwo, staże, szkolenia, koszty podróży i zakwaterowania. Personel projektu to osoby zaangażowane do realizacji zadań lub czynności w ramach projektu na podstawie stosunku pracy i wolontariusze wykonujący świadczenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Personelem projektu jest również osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą będąca beneficjentem oraz osoby z nią współpracujące w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Z powyższego wynika, że wynagrodzenie nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne powinno być ujęte w kategorii kosztów pn. „Personel projektu”.
98.	Przedszkola integracyjne	Czy Przedszkole Publiczne (Gminne) z Oddziałami Integracyjnymi może wziąć udział w projekcie? Czy grupy integracyjne mogą zostać w całości objęte projektem?	Tak, grupy integracyjne mogą w całości zostać objęte wsparciem.
100.	Koszty pośrednie i bezpośrednie	Jeśli koszty bezpośrednie wynoszą 800 000 zł + 25% Kosztów pośrednich to 200 000 zł = Wartość całego projektu wynosi 1 000 000 zł w tym wkład własny niefinansowy użyczenie sal na zajęcia projektowe wynosi 200 000 zł. W takim przypadku możemy realizować projekt w oparciu o kwoty ryczałtowe (wartość projektu bez wkładu własnego niefinansowego jest poniżej 882 260zł) czy musimy realizować projekt oparty o rzeczywiste wydatki (wartość projektu z wkładem własnym niefinansowym jest powyżej 882 260zł)?	Kwota 882 260 zł (200 tys. euro) dotyczy wartości całkowitej projektu. W związku z tym, w przedstawionym przez Państwa przykładzie jest to projekt o wartości powyżej 200 tys. euro.
101.	Wnioskodawca	Czy Wnioskodawcą (Partnerem Wiodącym) w naborze FEDS.08.01-IZ.00-035/23 – edukacja przedszkolna może być spółka z o.o. non profit ?	Spółka z o.o. non profit może być Wnioskodawcą w naborze jedynie w sytuacji, kiedy prowadzi już OWP, gdyż wpisuje się w typ Wnioskodawców/Beneficjentów i Partnerów pn. „przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego”.

102.	Zakres wsparcia	Nie będziemy tworzyć nowych miejsc przedszkolnych a jedynie zajęcia dodatkowe dla dzieci już tam uczęszczających. Czy możliwe jest przeszkolenie pomocy nauczyciela by zdobyła uprawnienia pedagogiczne i w przyszłości mogła pracować jako nauczyciel?	Tak, możliwe jest przeszkolenie pomocy nauczyciela by zdobyła uprawnienia pedagogiczne.
103.	Środki trwałe	Co Państwo rozumiecie przez środek trwały. Czy środki trwałe kwalifikować zgodnie z ustawą o rachunkowości (powyżej 10.000 netto). Jak kwalifikować przedmioty podlegające amortyzacji, ale o kwocie netto np. 4000 zł. (np. komputer).	Definicja środków trwałych wskazana jest w „Wytucznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027”. Określa ją art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Za środek trwały może być również uznany majątek, którego wartość jest niższa niż 10.000 zł, będzie to wtedy środek trwały niskocenny.
104.	SOWA EFS	Czy jeśli wnioskodawcą jest gmina a realizatorem będzie przedszkole publiczne gminne to we wniosku w polu wnioskodawca wpisuję gminę? a w polu realizator szkołę?	W generatorze SOWA EFS, w którym składane są wnioski o dofinansowanie projektów EFS+ w odpowiedzi na nabory ogłoszone w ramach FEDS 2021-2027 nie ma pola, w którym należy wpisać dane podmiotów zaangażowanych w realizację projektu, niebędących partnerem w projekcie (odpowiednika pola 2.11 Inne podmioty zaangażowane w realizację projektu, jakie było w systemie SOWA w perspektywie 2014-2020). Pod pojęciem realizatora w perspektywie 2021-2027 należy rozumieć Partnerów. W sekcji Informacje o realizatorach należy wykazywać dane podmiotów, które będą Partnerami w projekcie. W przypadku, gdy Wnioskodawcą będzie Gmina, wtedy w polu Nazwa organizacji (w sekcji „Organizacja”) wpisujemy jedynie nazwę właściwej jednostki samorządu terytorialnego (JST) posiadającej osobowość prawną (w formacie „nazwa JST”).
105.	Partnerstwo	Czy w projekcie muszą występować partnerzy?	Nie muszą.
106.	SOWA EFS	W które działanie wpisać zajęcia cyfrowe rozwijające dla dzieci? 8.1A b)???? Czy w ramach takich zajęć można zakupić laptopy do prowadzenia tych zajęć dla nauczyciela i prowadzącego?	W naszej ocenie zajęcia te wpisują się w zakres wsparcia 8.1.A pkt b oraz 8.1.F. Zakup laptopów musi być powiązany bezpośrednio z celem projektu i uzasadniony we wniosku o dofinansowanie projektu. Kwalifikowalność tego wydatku będzie oceniana przez KOP.
107.	SOWA EFS	W które działanie wpisać zajęcia z programowania? Planujemy kurs/szkolenie dla pracownika przedszkola (dyrektora), który będzie prowadzić zajęcia z programowania. w ramach tego projektu chcemy sfinansować ten kurs , wynagrodzenie tej osoby za prowadzenie zajęć oraz zakup robotów. Czy takie działanie należy wpisać w 8.1 F b i c czy może być w 8.1.A b i c??	Zajęcia z programowania dla dzieci wpisują się w zakres wsparcia 8.1.A pkt b lub 8.1.F. Natomiast wspomniane w pytaniu kursy/szkolenia dla kadry OWP wpisują się w zakres wsparcia 8.1.A pkt e.
108.	Zakres wsparcia	Czy studia /szkolenia/kurs dla dyrektora przedszkola lub menadżera przedszkola są kwalifikowalne?	Tak.
109.	Zakres wsparcia	Czy, żeby zakupić jakieś pomoce dydaktyczne musimy konkretnie do tych pomocy przeprowadzić jakieś zajęcia dodatkowe w projekcie? Czy wystarczy że są one potrzebne w przedszkolu i dlatego kupujemy?	Zakup pomocy dydaktycznych musi być powiązany z celem projektu i odpowiednio uzasadniony. Kwalifikowalność wydatku będzie oceniana przez KOP.
110.	Zakres wsparcia	Czy, żeby z projektu wykonać kącik wyciszenia dla dzieci wystarczy uzasadnienie, że w przedszkolu są dzieci z problemami, ADHD, ON? czy trzeba dodatkowo poprowadzić w projekcie dla nich jakieś zajęcia?	Uzasadnienie wписywane we wniosku o dofinansowanie projektu musi udowadniać, że realizowany jest cel projektu. Działania ujęte w projekcie muszą być zgodne z zapisami ujętymi w dokumentacji naborowej, w szczególności – załączniku nr 1 i nr 2 do Regulaminu.
111.	Zakres wsparcia	Chcemy adaptować jeden z tarasów przedszkola na zajęcia przyrodnicze z dziećmi (donice z roślinami, wykonanie podłogi, pomoce, roleta na okno itp) , w ramach tego zadania również zajęcia przyrodnicze/ekologiczne oraz wycieczki do ogrodu botanicznego,ZOO , Hydropolis itp. Czy takie działania będą kwalifikowalne ? gdzie należy je przyporządkować 8.1 A czy 8.1E ???? A może należy to rozdzielić i zajęcia w ramach 8.1 E, Adaptacja w tamach 8.1 A a wycieczki? 8.1 D? ????	Działania podjęte w projekcie muszą być zgodne z celem projektu, a zasadność poniesionych wydatków będzie oceniana przez KOP. W gestii Wnioskodawcy leży odpowiednie przypisanie działań projektowych do danego typu działania, w zależności od wskazanego opisu działania.
112.	Zakres wsparcia	Czy wycieczki/warsztaty wyjazdowe mogą odbyć się w ramach wszystkich działań, czy może w którymś działaniu s nie ma takiej możliwości?	Mogą się odbywać w ramach D,E,F.

113.	Zakres wsparcia	Czy na warsztatach wyjazdowych oprócz transportu, wynagrodzenia prowadzącego warsztaty, biletów wstępu można również zakwalifikować posiłek lub zakup jakiegoś poczęstunku dla dzieci, czy można zakwalifikować wynagrodzenie dla nauczycieli, którzy pojadą z dziećmi. Jak liczyć wówczas to wynagrodzenie nauczycieli?	W naszej ocenie zakup posiłku lub poczęstunku dla dzieci można uznać za wydatek kwalifikowany, natomiast jak każdy wydatek w projekcie musi być on zgodny z celem projektu i będzie podlegał ocenie przeprowadzanej przez KOP. Za rozliczanie czasu pracy nauczyciela odpowiada dyrektor placówki. Zorganizowanie wyjście bądź wycieczki dzieci poza teren przedszkola musi wpisywać się w pracę dydaktyczno-opiekuńczo-wychowawczą placówki. W przypadku uznania przez dyrektora publicznego OWP godzin za wyjście lub wycieczkę za godziny ponadwymiarowe istnieje możliwość rozliczenia ich w ramach projektu. W przypadku jednostek niepublicznych zatrudniających kadrę na podstawie Kodeksu Pracy, należy stosować odpowiednie przepisy.
114.	Zajęcia dla dzieci	Kiedy mogą odbywać się zajęcia dodatkowe z projektu? Przedszkole realizuje podstawę programową 8-13 czy po 13tej mogą być już zajęcia projektowe?	Zajęcia dodatkowe mogą być realizowane w ramach godzin dydaktycznych bądź poza nimi.
115.	Zakres wsparcia	Czy w ramach działania 8.1 d można zaplanować zajęcia integracyjne dla dzieci polegające na organizacji ogniska z posiłkiem?	Tak, pod warunkiem uzasadnienia, że wydatki są niezbędne do osiągnięcia celów projektowych.
116.	Zakres wsparcia	Czy można dokonać adaptacji tarasu przedszkolnego na zajęcia z motoryki dużej w ramach projektu? (zakup drabinek itp, odpowiednie podłoże, roleta na okno?)	Wskazany wydatek musi wpisać się w cel projektu i odpowiednio uzasadniony, a jego kwalifikowalność zostanie oceniona przez KOP.
117.	ZPE	Czy wsparcie powinno czy musi wykorzystywać zasoby dostępne na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej lub wdrażać modele wypracowane w ramach PO WER (jeśli dotyczy, tj. w danym obszarze istnieją zasoby lub wypracowano modele).	Nie jest to obowiązek natomiast IZ FEDS 2021-2027 rekomenduje wykorzystanie w działaniach projektowych zasobów, które dostępne są na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej. Stąd kryterium premiujące pn. „Kryterium modelu zastosowanych rozwiązań”, w którym Wnioskodawca otrzymuje premię punktową za wykorzystanie materiałów umieszczonych na platformie.
118.	Uczestnicy projektu	Kogo mogą potraktować i policzyć jako uczestnika projektu: -dzieci uczestniczące w zajęciach -dzieci objęte opieką terapeutyczną w ramach projektu -kadra zarządzająca i dydaktyczna uczestnicząca w szkolenia/kursach itp -czy w przypadku organizacji kąpielni wyciszenia w 4 salach mogą policzyć wszystkie dzieci, które mają zajęcia w tych salach? -czy w przypadku adaptacji tarasu na ogródek/zajęcia przyrodnicze mogą policzyć wszystkie dzieci z przedszkola bo wszystkie będą docelowo korzystały z tej infrastruktury korzystały czy tylko te, które wezmą udział w zajęciach projektowych przyrodniczych?	Jako uczestników projektu należy wykazać wszystkie te osoby, które w jakiś sposób w ramach projektu zostaną objęte wsparciem tzn. skorzystają z zajęć, utworzonego nowego miejsca przedszkolnego, szkolenia itp. Samo skorzystanie z utworzonego w ramach projektu tarasu lub kąpielni wyciszenia nie jest równoznaczne z otrzymaniem wsparcia w ramach projektu. Jeśli więc pytanie dotyczy sytuacji, w której dziecko z grup nie objętych projektem skorzysta chwilowo z miejsc opisanych w pytaniu to takiej osoby nie należy wykazywać jako uczestnika projektu.
119.	Cross-financing	Przedszkola chcą ująć w ramach cross financingu wykonanie klimatyzacji - pomieszczenia są przeszkłone, budowa w technologii lat 70 tych i temperatura w salach w okresie wiosenno letnim uniemożliwia swobodą realizację procesu dydaktycznego. Mam pytanie, czy taki wydatek będzie kosztem kwalifikowalnym w ramach cross financingu, czy cross financing wlicza się do kosztów bezpośrednich i jak policzyć możliwy limit dla tego kosztu. W Regulaminie jest zapis, że cross financing może stanowić "do 30% finansowania unijnego na poziomie projektu". Czy mam rozumieć, że cross financing ma stanowić do 30% dofinansowania tylko z UE dla projektu (70%)? Czy 30% dofinansowania łącznie z UE i bp (70% i 10% = 80%). Czy też 30% wartości całkowitej projektu? Dalej jest mowa o tym, że "Warto pamiętać, że limit ten uwzględnia zarówno cross-financing ze środków dofinansowania jak i wkładu własnego" - jak rozumieć ten zapis?	W przedstawionej sytuacji Wnioskodawca powinien wykazać, że wykonanie klimatyzacji jest niezbędne do realizacji działań projektowych i powiązane z celem projektu. Zasadność poniesienia takiego wydatku będzie przedmiotem oceny projektu. Metodologia wyliczenia cross-financingu ulegnie zmianie. Dotychczas koszty te były obliczane wyłącznie od kosztów bezpośrednich. Po zmianach wyliczenie limitu cross-financingu będzie polegało na tym, że część kosztu pośredniego trzeba doliczyć do wartości cross-financingu. Na dzień dzisiejszy generator SOWA EFS nie ma takiej funkcji, więc dane do wniosku o dofinansowanie projektu powinny być wprowadzone jak dotychczas w ramach kosztów bezpośrednich. Na chwilę obecną IZ nie rekomenduje wykorzystania 30% cross-financingu, gdyż po zmianach część kosztów pośrednich będzie musiała być doliczona do wartości cross-financingu. Limit 30% wydatków objętych cross-financingiem proszę odnieść do całej wartości projektu.

120.	Środki trwałe	Czy zakup sprzętu niezbędnego do zajęć np. podłoga interaktywna o wartości 13 500,00zł należy wykazać w osobnej pozycji w budżecie i oznaczyć jako środek trwały. W naszej jednostce wydatek taki klasyfikowany jest jako "pozostałe środki trwałe" bo wykorzystywany jest na cele dydaktyczne.	W przypadku, kiedy zakupiony sprzęt można zakwalifikować do środka trwałego, zgodnie z definicją ujętą w art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz w „Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027”, to należy przypisać go do kategorii kosztów pn. „Środki trwałe/dostawy”.
121.	Środki trwałe	Czy należy przyjąć regułę stosowaną w poprzednim okresie finansowania, gdzie każdy wydatek o wartości jednostkowej powyżej 10 tys. netto należało wykazywać w budżecie projektu jako środek trwały, bez względu czy była to pomoc dydaktyczna czy element wyposażenia np. schodolaz.	Tak.
122.	SOWA EFS	Z uwagi na limity znaków nie jest możliwe opisanie zakresu projektu tak jak wymaga tego instrukcja wypełniania wniosków. Dlatego też wiele „dokończeń” znajduje się w pkt Uzasadnienie wydatków. Ponieważ nabór przedszkolny do 200 000 euro jest ryczałtowy, a mam tylko dwa zadania-kwoty ryczałtowe pozostałe dodatkowe uzasadnienia wydatków wykraczają poza dostępny limit tj. 2. Sowa krzyczy, że mam za dużo uzasadnień, a tylko dwa zadania-kwoty ryczałtowe. Czy mimo wszystko mogę wysłać wniosek, tzn. czy system puści mnie dalej a ekspert będzie widział cały wniosek, czy nie?	Zgodnie z zapisami Instrukcji użytkownika Systemu Obsługi Wniosków Aplikacyjnych Europejskiego Funduszu Społecznego (SOWA EFS) dla wnioskodawców/ beneficjentów na str. 158 liczba dodanych uzasadnień nie może przekraczać liczby pozycji w budżecie projektu, zatem system nie umożliwi dodania większej liczby uzasadnień niż liczba kwot ryczałtowych (liczba zadań). Maksymalna liczba znaków dla pola Uzasadnienie dla kwoty ryczałtowej w sekcji Uzasadnienia wydatków wynosi 1500 znaków, zatem dla 2 zadań będzie to łącznie 3000 znaków. Dodatkowo, pole opisowe pt. Opis i uzasadnienie zadania w sekcji Zadania zawiera 3000 znaków. Dla 2 zadań jest to łącznie 6000 znaków. Podsumowując, dla opisu zadania i uzasadnienia dla zadania i kwot ryczałtowych będzie to 9000 znaków. Reasumując: Dla 2 zadań – 2 kwot ryczałtowych można dodać w sekcji Uzasadnienia wydatków wyłącznie 2 pola dot. uzasadnienia kwot ryczałtowych. Proszę zatem nie próbować dodawać kolejnych pól, a skorzystać z pozostałych we wniosku pól z wolnymi do wykorzystania znakami i tam wpisać ciąg dalszy uzasadnienia. Wniosek oceniany będzie całościowo, niezależnie od tego, w którym miejscu Państwo wpisze daną kategorię informacji.
123.	Zakres wsparcia	Czy pomoce dydaktyczne/wyposażenie/sprzęt typu magiczna ściana do integracji sensorycznej (wielofunkcyjna tablica multimedialna plus urządzenie i aplikacje koszt 40 900,00) czy interaktywny dywan (Magiczny Dywan to interaktywna pomoc dydaktyczna dedykowana do ćwiczeń, gier i zabaw ruchowych. Zabawa i nauka z jej wykorzystaniem rozwija u dzieci dużą motorykę, koordynację wzrokowo-ruchową, spostrzegawczość i szybkość reakcji. Magiczny Dywan zawiera w sobie zintegrowany system czujników ruchu, projektor i komputer.) będzie liczone jako cross-financing??? tak samo wyposażenie kącików wyciszenia: namioty, hamaki, dywany, skrzynie, poduchy itp???	Zgodnie z definicją, jeśli Wnioskodawca wykaże, że wskazane w pytaniu pomoce dydaktyczne/wyposażenie/sprzęt są niezbędne do realizacji zadań projektowych to wydatki te nie będą objęte zasadą cross-financingu. Katalog wydatków w ramach cross-financingu w projektach EFS+ wskazany jest w "Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027", Rozdział 2, Podrozdział 2.4. Przykładowo mogą to być wydatki związane z modernizacją, przebudową, rozbudową, dostosowaniem pomieszczeń na potrzeby przedszkola.
124.	Subwencja oświatowa	Czy subwencja oświatowa może być faktycznie zaliczona jako wkład własny ? (pieniężny?). Czyli jak mamy średnio 1900 zł subwencji i 250 dzieci na warsztatach wyjazdowych to mogę policzyć 250 x1900zł. Proszę wskazać metodologie wyliczenia tego wkładu...	Subwencja oświatowa może stanowić wkład własny w projekcie, natomiast Wnioskodawca jest zobowiązany do wykazania, że nie występuje podwójne finansowanie.
125.	Budżet projektu	Czy do wyliczenia wynagrodzenia nauczycieli można uwzględnić projekt ustawy budżetowej na 2024 rok?	Tak.
126.	Kwoty ryczałtowe	Jeśli projekt jest partnerski, rozliczany w oparciu o kwoty ryczałtowe, i w danym zadaniu są koszty które ponosi partner wiodący i partner to zadanie ma być rozliczane 1 kwota ryczałtowa czy dwoma? Każda kwota ryczałtowa przyporządkować do danego partnera zgodnie z odpowiedzialnością?	IZ FEDS 2021-2027 nie ingeruje w podział zadań pomiędzy partnerami. Każdy z przedstawionych w pytaniu sposobów jest prawidłowy. Należy pamiętać, że do każdej kwoty ryczałtowej należy określić i przypisać wskaźnik produktu lub rezultatu. W przypadku braku realizacji w całości przypisanego do kwoty ryczałtowej wskaźnika, dana kwota zostanie uznana za niekwalifikowalną.

127.	Kwoty ryczałtowe	Czy w ramach opisywanych wydatków dla potwierdzenia wartości poszczególnych pozycji - należy przedstawiać np linki do stron www. dot. danego zamówienia, usługi produktu?	Nie ma takiego obowiązku.
128.	SOWA EFS	Uzasadnienie poszczególnych wydatków wskazanych w budżecie projektu Czy należy również uzasadniać w zakładce Uzasadnienie poszczególnych kosztów >> Koszty Pośrednie zawarte w zakładce Zadania?	Tak.
129.	Cross-financing	Czy plac zabaw zawsze oznaczamy jako cross-financing?	Uznanie wydatku dot. placu zabaw za cross-financing zależy od zakresu. Jeśli Wnioskodawca przewiduje konieczność wykonania prac budowlanych/adaptacyjnych lub modernizacyjnych, które są niezbędne do utworzenia takiego miejsca to będzie to cross-financing. Przy planowaniu takiego wydatku prosimy o dokładne opisanie zakresu prac oraz o uzasadnienie wskazujące na konieczność poniesienia wydatku w kontekście zaplanowanych celów projektu. Całość będzie oceniana przez KOP.
130.	Wkład własny	Czy możemy nie wykazywać w projekcie pobieranego czesnego od nowo utworzonej grupy, której funkcjonowanie będzie finansowane z projektu, jeżeli środki z czesnego nie będą finansowały tych samych wydatków (nie będzie podwójnego finansowania) - zgodnie z pytaniem nr 92 w Pytania i odpowiedzi do regulaminów	Wydatki które nie dotyczą zadań projektowych nie są wykazywane w budżecie projektu. Proszę jednak pamiętać, że Beneficjent jest zobowiązany do unikania wskazanego w pytaniu podwójnego finansowania wydatków wykazywanych w projekcie. Oznacza to, że wszystkie rozliczane dokumenty finansowe dot. projektu dotyczą wydatków, które nie są finansowane z innych źródeł, a jeśli dany wydatek jest finansowany z innych źródeł to Beneficjent jest w stanie wykazać w dokumentach księgowych w jakim stopniu. Dodatkowo podkreślamy, że miejsca utworzone w projekcie nie powinny prowadzić do przysporzenia zysku dla Beneficjenta.
131.	Kwoty ryczałtowe	W przypadku projektu rozliczanego kwotami ryczałtowymi: czy wystarczającym wskaźnikiem rozliczającym zadanie: "Doposażenie grup przedszkolnych i sali wspólnej" będzie liczba doposażonych sal, a sposobem pomiaru dokumentacja fotograficzna?	Zadania oraz przypisane do nich wskaźniki będą podlegały ocenie przez KOP.
133.	Kwoty ryczałtowe	Mam pytanie odnośnie zatrudniania personelu projektu. Projekt będzie rozliczany kwotami ryczałtowymi. W Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 (str. 61) napisano, że "Do personelu projektu, którego koszty zaangażowania rozliczane są na podstawie uproszczonych metod, o których mowa w podrozdziale 3.10, niniejszy podrozdział nie ma zastosowania, z wyjątkiem pkt 13". Czy oznacza to, że nie obowiązują nas zapisy podrozdziału 3.8 dotyczące braku możliwości zatrudnienia własnego pracownika na umowę zlecenie czy zapisy dotyczące warunków, które trzeba spełnić by przyznać dodatek do wynagrodzenia?	Ze względu na specyfikę projektów rozliczanych kwotami ryczałtowymi wydatki dotyczące personelu projektu nie będą weryfikowane na podstawie dokumentów księgowych. W związku w wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 umieszczono zacytowany w pytaniu zapis. Nie zwalnia to jednak Beneficjenta do przestrzegania pozostałych przepisów prawa, wytycznych regulaminu oraz umowy odnoszących się do zatrudniania personelu.
134.	Zakres wsparcia	Mam jeszcze jedno pytanie tym razem o szkolenie kadry. Nie będziemy tworzyć nowych miejsc przedszkolnych a jedynie zajęcia dodatkowe dla dzieci już tam uczęszczających. Czy możliwe jest przeszkolenie pomocy nauczyciela by zdobyła uprawnienia pedagogiczne i w przyszłości mogła pracować jako nauczyciel?	Tak, możliwe jest przeszkolenie pomocy nauczyciela by zdobyła uprawnienia pedagogiczne.